

Spravodaj c 74

- 1. septembra 2010, 11.00 hod. stretnutie pri soche Svatopluka, tichy protest!!

- Mestska kniznica v Bratislave a Literarne informacie centrum Vas srdecne pozývaju v utorok 31. augusta 2010 o 17:00 hod. do Galeria Artoteka, Kapucinska 1, na prezentaciu novej slovensko-anglickej antologie basnikov „Sest slovenskych basnikov“: Jan Buzassy, Mila Haugova, Kamil Peteraj, Daniel Hevier, Peter Repka a Ivan Strpka Moderuje: Igor Hochel Tesime sa na Vasu ucast!

+++++
+++++
+++++

- Slovenské národné múzeum-Múzeum Ľudovíta Štúra
Vás srdečne pozýva na podujatie

SLÁVNOSŤ HLINY,

ktoré sa uskutoční **2. – 3. septembra 2010 v Modre.**

V prílohe nájdete tlačovú správu a fotografiu zachytávajúci prvý ročník Slávnosti hliny (2009).

Slávnosť hliny v Modre II. ročník keramických slávností venovaných keramickej figurálnej plastike

TLAČOVÁ SPRÁVA

Modra 26. augusta 2010 – *Prvý septembrový víkend vzdajú obyvateľia Modry hold hline, keramike a hrnčiarskej tradícii. V dňoch 3. a 4. septembra 2010 sa pod názvom Slávnosť hliny uskutoční v Modre druhý ročník keramických slávností. Podujatie spoluorganizuje aj Slovenské národné múzeum- Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre.*

Oslavy v Modre sa začnú v piatok 3. septembra 2010 otvorením **odborného seminára** na tému *Keramická figurálna plastika* v priestoroch Hotela Majolika pod patronátom SNM-Múzea Ľudovíta Štúra. V priestoroch múzea v Galérii Ignáca Bizmayera bude podujatie pokračovať **stretnutím s majstrom Bizmayerom**, vrcholným predstaviteľom slovenskej keramickej plastiky. Počas dvojdňových osláv SNM-Múzeum Ľudovíta Štúra sprístupní výstavy *Výber zo súčasnej keramickej plastiky* v historickej budove Hornej brány a *Starí majstri – figuralisti* v priestoroch na Štúrovej ulici 84 v Modre. Treťou výstavou, ktorá bude počas víkendu slávnostne otvorená, bude prezentácia prác keramikárky Dany Jakubcové v Malokarpatskom osvetovom stredisku v Modre.

V sobotu oslavy pokračujú **hrnčiarskym jarmokom** s množstvom **hudobných vystúpení**. Vyvrcholia vo večerných hodinách štylizovaným **hrnčiarskym spievodom** „labovka“ vo večerných hodinách a hrnčiarskym **bádom** priamo na historickej ulici Modry. Počas podujatia sú pripravené aj **tvorivé keramické dielne**.

Podujatie *Slávnosť hliny – Keramická Modra 2010* je súčasťou **Dní európskeho kultúrneho dedičstva**.

SNM-Múzeum Ľudovíta Štúra

Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre je jediným personálnym múzeom na Slovensku, zaobrajúcim sa prezentáciou osobnosti a diela významného predstaviteľa slovenských dejín. Vzniklo v roku 1965 v Modre, mieste Štúrovho posledného odpočinku. Od svojich začiatkov sa múzeum zameriavalo na budovanie zbierkového a študijného fondu najmä k osobnosti Ľudovíta Štúra a neskôr aj k histórii a kultúrnym i národopisným tradíciam Modry a priľahlého regiónu. Časom sa podarilo zozbierať 18 000-ový knižničný fond, zbierkový fond s vyše 5 000 predmetmi a archív, ktorý ochraňuje okolo 5 000 fotografií a archívnych jednotiek. Múzeum je od roku 2006 je súčasťou Slovenského národného múzea.

Múzeum Ľudovíta Štúra v súčasnosti ponúka návštevníkom tri stále expozície: *Ľudovít Štúr – od štúdia k činom*, *Pamätnú izbu Ľudovíta Štúra* a *Galériu Ignáca Bizmayera*. V svojich priestoroch v Hornej bráne prezentuje múzeum v prvej polovici roka diela starých modranských keramických majstrov v expozícii s názvom *Živé remeslo hrnčiarske*, od septembra do konca roka potom dočasné výstavy s keramickou tematikou, ktorá vzíde z festivalu Slávnosť hliny.

PROGRAM podujatia SLÁVNOSŤ HLINY

Piatok – 3. september 2010

- 9,00-13,00 – Odborný seminár na tému „Keramická figurálna plastika“, Hotel Majolika, Súkennická ul. č. 41
15,00 – Stretnutie v Galérii nár. um. Ignáca Bizmayera, Námestie Slobody č. 3
16,00 – Otvorenie výstavy „Z dielne Dany Jakubcovej“, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, Horná ul. č. 20
17,00 – Otvorenie výstavy „Výber zo súčasnej keramickej plastiky“, Horná brána, Štúrova ul. č. 121
18,00 – Otvorenie výstavy „Starí majstri – figuralisti“, Výstavné priestory SNM – Múzeum Ľudovíta Štúra Modra, Štúrova ul. č. 84

Sobota – 4. september 2010

- Hlavný program na Súkennickej ulici v Modre
10,00 Otvorenie hrnčiarskeho jarmoku
10,30 Detský folklórny súbor Magdalénka
12,00 Šenkwická muzika
13,30 Nestarnúce šlágre v podaní Dua Tarkay
15,00 ĽUSK KRALOVAN
16,30 Bábkové divadlo
18,00 Ľudová hudba BANDA
19,30 Hrnčiarska „labovka“ – ukončenie jarmoku a alegorický hrnčiarsky sprievod, ktorý začína na Súkennickej ulici a končí pri soche sv. Floriána
20,30 Hrnčiarsky bál (škola ľudového tanca „Hafirovica“, do tanca hrá Ľudová hudba Michala Nogu)

Súčasťou sobotňajšieho programu budú tvorivé keramické dielne, ukážky keramického remesla, súťaže a iné zábavné aktivity.

SPRIEVODNÉ PODUJATIA:

Historický fond Slovenskej ľudovej majoliky, výstavné priestory SL'M Modra, Dolná ul. č. 138, otvorené: 3. a 4. septembra o 9,00 – 15,00 hod.

Galéria národného umelca Ignáca Bizmayera, Námestie Slobody č. 3, otvorené: 3. a 4. septembra o 9,00 – 16,00 hod.

„Z dielne Dany Jakubcovej“, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, Horná ul. č. 20, otvorené: 4. septembra o 13,00 – 15,00 hod.

„Výber zo súčasnej keramickej plastiky“, Horná brána, Štúrova ul. č. 121, otvorené: 4. septembra o 9,00 – 16,00 hod.

„Starí majstri – figuralisti“, Výstavné priestory SNM – Múzeum Ľudovíta Štúra Modra, Štúrova ul. č. 84, otvorené: 4. septembra o 9,00 – 17,00 hod.

Múzeum keramiky – Hotel Majolika, Súkennická ul. č. 41, otvorené: 3. a 4. septembra o 9,00 – 20,00 hod.

Slovenská ľudová majolika – možnosť navštíviť výrobné dielne podniku, SL'M Modra, Dolná ul. č. 138, otvorené: 3. a 4. septembra o 9,00 – 15,00 hod.

Názov podujatia: *Slávnosť hliny – Keramická Modra 2010*

Organizátori podujatia: Modranská beseda, SNM – Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, Malokarpatské múzeum Pezinok, Slovenská ľudová majolika Modra, Hotel Majolika

Miesto: Súkenická ulica Modra, SNM-Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre s expozičnými priestormi v Galérii Ignáca Bizmayera, v Hornej bráne a v budove na Štúrovej ulici 84, MOS v Modre, Hotel Majolika

Trvanie: 3. – 4. 9. 2010

Pre ďalšie informácie kontaktujte: Agáta Petrakovičová,
agata.petrakovicova@snm.sk, tel.: 033/2454104

Generálny partner SNM: Poštová banka, a.s. / **Mediálni partneri SNM:** Slovenský rozhlas, TASR, zoznam.sk, muzeum.sk

+++++

- A prsi a prsi, len sa leje...

som sa prave docital v mudrej knizke ruskeho historika, ze pocas velkej povodne v Petrohrade 7. novembra 1824 sa v ruskom narode rozsirili chyry, ze toto nestastie je odplatou za hriech, ze Rusko nepomohlo Grekom, ked povstali proti tureckemu jarmu. Nuz: napadaju ma suvislosti -- aj s Greckom, aj s datumom povodne.

Posledna vyzva na aktualnu pomoc vyskumu rakoviny. Uz len do zajtra polnoci (utorok 31. 8.) mozete poslat darcovsku SMS *na cislo 877* u vsetkych troch mobilnych operatorov s textom *DMS BEZME*. Dakuje Nadacia Vyskum rakoviny a vsetci, ktorym raz pomoze pristroj, na ktory sa zbierame.

Tu je niekolko pozvanok na septembrove kulturne podujatia.

Spolok Martina Razusa v spolupraci s viacerymi dalsimi organizaciami organizuje v dnoch 17. -- 19. septembra v Liptovskom Mikulasi *podujatie Slava slachetnym* na pocest troch vyznamych osobnosti Bjornstjerne Bjornsona, Roberta Williama Setona-Watsona a Jura Janosku. Bohaty program: vedecka konferencia, kulturny program, pietne akcie, spomienkove Sluzby Bozie. Mal som to stastie, ze som ako prvý mohol

precitat vsetkych 10 prispevkov pre konferenciu, ktore vyjdu v zborniku. Mimoriadne zaujimave citanie! Viac informacii na www.razus.sk <<http://www.razus.sk>>.
Aktualizacia informacii na Den ustavy!!!

Do druhej polovice sa dostava *1. rocnik Katedralneho organoveho festivalu* (dalsieho uspesneho dietata Bachovej spolocnosti na Slovensku). Upozornujem na najblizsi koncert vo *stvirtok 2. septembra*, ktorý ma niekolko zvlastností. Mimoriadne sa zacina uz o 17.30 a vstup je volny so zbierkou pre postihnutych povodnami. Katedralny organista Martin Bako uvedie na koncerty, popri dielach J. S. Bacha a M. Dupreho aj skladbu Mozaika z b-a-c-h vyznamneho slovenskeho skladatela a organistu *Jana Valacha*, zijuaceho v belgickych Antverpach, pri prilezitosti jeho 85. narodenin. Mnogaja leta!

Bachovi vzdava poctu aj Jozko Luptak vo svojom *festivale Konvergencie*.
23. 09. 2010 | 20.00 hod. CELLO & DANCE -- BACH & IMPROVISATIONS
<javascript:Effect.toggle('cd_17','%20'appear','%20%7b%20duration:%200.5%20%7d)
>
(Jozef Luptak -- violoncelo, elektricke violoncelo, hlas a ustne rytmu; Krisztian Gergye (HU) -- tanec, choreografia)
24. 09. 2010 | 17.30 hod. BACH A BERGER. Hudba a pravda
<javascript:Effect.toggle('cd_19','%20'appear','%20%7b%20duration:%200.5%20%7d)
>
Roman Berger (1930) -- Konvergencie I. pre solove husle
Johann Sebastian Bach (1685 -- 1750) -- Ciaconna d mol pre solove husle BWV 1004
(Igor Karsko -- husle; Milan Pala -- husle)
25. 09. 2010 | 18.00 hod. FUGA SLOV A OBRAZOV | J. S. Bach ako ste ho este nevideli ani nepoculi
<javascript:Effect.toggle('cd_23','%20'appear','%20%7b%20duration:%200.5%20%7d)
>
(Miki Skuta -- klavir; Daniel Hevier -- slovo a malba)
Viac na www.juras.sk <<http://www.juras.sk>>, ale hlavne na www.konvergencie.sk
<<http://www.konvergencie.sk>>

Na *organovy koncert pozvaju aj Kezmarcania*, 17. septembra na organoch v obidvoch evanjelickych kostoloch hra cesky umelec Jaroslav Tuma.
<http://www.ecavkk.sk/>

Utoky na sochy pokracuju. Isty "Slovensky clovek" (bal alebo hanbil sa predstavit?) na internete píše: "... je autorom sochy Martina Razusa v Liptovskom Mikuláši, ktorú vytvoril ako knaza na kancli z hrdzavejuceho zeleza v uzatvorenom priestore, takže je umenie vobec sa k soche dostat. Tato socha je znevaznením celeho poslania spisovatela a narodovca Martina Razusa, predsedu Slovenskej narodnej strany. Namiesto toho, aby sa jeho socha stala výrazom obdivu Slovákov k Razusovi, ktorého v čase jeho knažskej a politickej aktivity Slovaci nazývali svedomím národa, je tato socha skor velkým umeleckým prepadakom!" koniec citatu Slovenskeho cloveka. To, co on odsudzuje, je veľkou prednostou pamätníka, ktorý tvorí otvorená kniha. A keď navštěvník vstupí medzi "strany" tejto knihy, zrazu sa mu strati cely ruch okoliteho

sveta, a on v pokoji a tichu podide ku kazatelni s realistickym stvarnenim Martina Razusa a tam sa moze s nim "porozpravat". Pravda, chce to pokoru navstevnika, ktorý nesmie ocakavat sablu ci valasku v ruke basnika. Ine "kafe" je vsak material kazatelne a "obalu knihy" ktorý je predmetom reklamacie.

Iste ste si vsimli, ze nas tatransky orlik 28. jula uspesne vyletel z hniezda! Prajem mu stastny let! On je ten pravy vlastnik Tatier. Aj ked nas na stovkach billboardov "oblbuju" developeri a ponukaju za par grosor spoluvalstnictvo nasich mini-velhor. Dovolime im ukradnut ich nam, aj orlikovi?

Polnohospodarski mostari z Hidu zachranili povest slovenskej bryndze, ked zarazili pokusy za bryndzu vyhlasit aj "brecku" s minimalnym obsahom ovcieho mlieka. Koszonom.

Nic nove pod slnkom. Aj nove politické reprezentacie u nas i v Cesku sa staraju o zabavu: Sulikovo gala, sss = Schwanzerbergov syndrom sustredenosti, Belousovej vychovne metody, kamaratstva s mafianmi, atd., atd. Uz len aby si samozrusili imunitu, aby sme ich mohli v zime bezstrestne gulovat.

Trpim z chilskymi banikmi. Dufam, ze si nase kelebirty a televizni "tvorcovia" dobre pozreli video z chilskeho podzemia a uz sa nepustia do hlupych programov ako Velky brat, ci Vyvoleni. Ako by sme im mohli pomoc zo Slovenska? Dios con ustedes, muchachos.

Mili priatelia,
prajem Vam, aby uz konecne mohla mila zatvorit dvere.

+ +

- vence k soche Svetopluka // robite to hlupo, ma to byt svieckova manifestacia

Socha vojnoveho zlocinca Svatopluka ma byt rozbita, lebo symbolizuje svornost troch slepych hrobarov nasej vedy a kultury

Meciar-Fica-Dzurindu

v duchu svatoplukovskej samovrazednej "tradicie" vyhnania vzdelancov a podriadenia statu vnutorne mocibaznosti hrobarov a vonkajso rozpinavosti inych.

Meciar Fico Dzurinda
traja slepi hrobari
nasej vedy kultury

To ta socha bez anglickeho napisu symbolizuje predovsetkym, systematicku financnu genocidu nasej vedy a kultury, rekordnu emigraciu vzdelancov prec aj vnutorne do apatie.

Naopak, socha kanibala Bulcsu v obci Buc pri Komarne sa v tychto suvislostiach nesmie spomenut, mlcite o nej aj Vy, lebo symbolizuje to, co symbolizuje: treti nastup fasizmu v Budapesti.

Asi o nej, soche kanibala a jej symbolike, ani neviete... Vasa nevedomost je svatoplukovskej povahy, nie v duchu duchovnej linie Rastislav-Cyril-Metod...

Este k Vasmu nepodarenemu tuctovemu napadu na gandhiovsky odpor. Ked uz, tak to ma byt svieckova manifestacia. Mozno sa dovtipite preco.

Andrej Ferko
obcan druhej kategorie
autor trezorovych filmov
trezorovanych za vsetkych vlad troch slepych hrobarov

+++++

O SVÄTOPLUKOVI, KULICOVI A SOCHE

Naozaj musíme opľúvať všetko slovenské? Prednedávnom pohon na sochu Štefánika a jej autora Kafku, teraz zase Kulich neprešiel kádrovaním priam svätých inkvizítorov, ktorí by na hranicu postavili oboch – sochára i jeho dielo.

Kedžže sme vraj ten mladší brat v bývalom Česko – Slovensku, nuž pozrime sa, ako sa k svojej histórii chovajú oni. Na Vyšehrade stoja monumenty o Přemyslovcoch. Aj najmladšia dcéra Krokova, Libuša a jej Přemysl - Oráč, práve obdarená víziou predpovedá „mesto veliké“ a skvelú budúcnosť českého národa. Nádherné sochy od Václava Myslbeka. Mýtické bytosti, ktoré existujú iba v legendách a asi nikdy neboli a už vôbec nie na Vyšehrade – hoci odtiaľ je výhľad na Hradčany nádherný a predpovedať stovežatú Prahu sa odtiaľto priam žiada. A nebola ani dedina Stadice, odkiaľ mal pochádzať Přemysl. Ale to vôbec nemohlo pomýliť ani Myslbeka, ani Smetanu, ktorý o Libuši zložil možno najvrúcnejšiu operu, ani Jiráska, ktorý spísal Staré povesti české. Ani všetkých maliarov, Alešom počínajúc, ktorí vyzdobili steny a stropy Národného divadla. Lebo o národe, jeho histórii, ale aj legendách hovoria výtvarnou rečou všetci. Lebo ich srdce tuho bilo za národ a urobili pre jeho slávu všetko, čo vládali.

Ach, čo by tak Česi dali za spomienku z 9.storočia v liste pápeža, za oslovenie niektorého českého panovníka, tak, ako sa spomína Svätopluk. A archeológmi vykopanú história, ako ju máme aj na bratislavskom hrade. A ako je len krásne byť legendou. Legenda nemá zlých vlastností. Kráľ Artuš stále bude vládnuť spravodlivo od okrúhlého stola, Libuša bude naveky krásna a múdra. A všetci budú dvíhať hrude svojich národom, aby devy kráčali v ich stopách a mládenci sa odhodlali na hrdinské činy. Nuž, náš Svätopluk bol živý človek – a dokonca vládca. A tak sa ešte isto prekvapíme, čo všetko ten „zmužilých Slovákov nepodlehly panovník“ popáchal. Čo to len na ňom ten Hollý a štúrovci videli? A teraz by som rada povedala niečo o majstrovi Kulichovi. Profesor, vyznamenaný viacerými cenami i v zahraničí, počas svojho života vytvoril diela, ktoré dodnes oslovujú. Matka s vojakom na Dukle, Matica, Slovenčina, Vierozvestovia. Ale aj Jánošík v Terchovej. Nie náhodou bol v kolektíve autorov Slavína a jeho súsošie s raneným vojakom je pendantom diela majstra Tibora Bártfaya. Možno tým mladým dnešným sochárom vojna, umieranie a žial už nič nehovoria, keď mŕtvych je v každom filme až-až.

Slavín je vskutku dielom majstrov – na pylóne Trizuljakov vojak, vstupné dvere od Rudolfa Pribiša, pri vstupe dievčiny od Jozefa Kostku, poniže reliéf Ladislava Snopka. Pelotón majstrov – sochárov – rovnaký, ako boli tí dodnes uctievaní elitní herci, či spisovatelia a básnici. Všetci autori sú prekádrovaní – a v poriadku, iba Kulich má pech. Ale všetci v časoch socializmu museli žiť – a tvorili také sochy, o aké bol záujem. Stáročia bola objednávateľom umenia cirkev. A všetci umelci tvorili ako najlepšie vedeli. Ale prišiel ateizmus a socializmus. Mohli tvoriť ináč a iné? Skúste si to, kritici! Ak ste dostali výtvarné nadanie, musíte tvoriť. A chlieb si treba zaslúžiť. Vyčíta sa pozícia rektora. Všetky vysoké školy mali rektorov. Všetci museli byť v strane, všetci vtedajší docenti a profesori museli mať tú legitimáciu, najmä

školstvo bolo pod lupou. To nemali vzdelávať všetkých nás, vás, to mali školy zaniknúť? Ved' všetci sme žiaci, podaktori aj synovia tých vtedajších učiteľov. A dokedy chcete súdiť a trestať? Nechcete ten súd už konečne nechať Tomu hore? Ved' mnoho a mnohých musel sochár Kulich naučiť, pretože díval sa na majstra pri práci úplne stačí. Je najlepším portrétistom, akého poznám. Dostal dar ostro vidieť a skvelé ruky. Kto dokázal tak dokonale vystihnúť Štúra, Rázusa, Fullu, Moyzesa, Hložníka a najmä nášho básnika Milana Rúfusa? A videli ste tie reliéfy Komenského, Dvořáka? Ľahké modelovanie, pár ľahov.

Ked' vidíte tie nepodarené, až zrúdné portréty, ktoré sa v poslednom čase objavujú, vidíte nedostatok talentu. A najmä pokory povedať – toto nedokážem. A tak, ako dávna žiačka majstra Tibora Bártfaya, od ktorého som sa naučila rovnako ostrému videniu pre portrét, a ktorého osud je veľmi podobný, ved' jeho monument Gottwalda odstrelili volám: majstre, teraz sa neslobodno báť, treba povedať vážne slovo. Tibor, zastaň sa kolegu a pomôž ochrániť tú sochu, prosím. A ešte niečo: bratia Česi si svojich velikánov vážia a ctia. A tak na Jungmannovom námestí sedí sám Jungmann, Hus a Palacký majú veľkolepé súsošia, /Hus má v Prahe 11 sôch/, Karol IV. stojí aj na moste, aj v Karolínu, jeho portrét je i v Karlštejne i vo Sv.Vítovi, Smetana stojí pri Rudolfíne. A čo my? Vajanský na nábreží? A holé námestia: Kollárovo, Šafárikovo, Hodžovo, Hurbanovo? A Komenský a Cikker a mnohí, mnohí ďalší si úctu nezaslúžia? Sme teda národ iba nevďačníkov, nežičlivcov, závistlivcov? Hoci – tí mŕtvi sú už nad to povznesení.

Prof. Ing.arch. Janka Krivošová, PhD

Tak toto je prekvapko ako hrom.

Svätopluk hrá v tomto prípade druhoradé husle. Tešilo ma prečítať si niečo od Janky Krivošky. Keby bola v pravý čas na pravom mieste, či opačne, keby som ja bol... Myslím, že sympátie boli obojstranné. Myslím. Mám od nej fotografiu konštrukcie na podkovávanie volov. Zbierala materiály a potom vydala knižku o remeselnej zručnosti našich predkov, (uvedomujem si práve, že v tom sa dostávate k sebe akosi príliš blízko). Stručne: vôl sa brušnými pásmi a kladkostrojom zdvihne do výšky a podkuje sa. Pokial je na zemi, podkut sa nenechá. Za bolševikov som fotku mal pred sebou na stene a keď mi bolo na porazenie, vzdychol som si "...Bože, ako ich len podkut, aspoň trošku, na jedinú nohu ak už nie na všetky, ako ich len dostať do vzduchu...".

Vďaka.

Velmi užitocné riadky. Ufajme, že si ich precitaju a zamyslia sa vazne nad nimi najma ti politici, ktorí broja proti Svatoplukovi, proti Kulichovi a vobec proti vyznamnym osobnostiam bohatej slovenskej historii. Uprimna vdaka a srdecny pozdrav zasiela krajan A.

[**Bratislavský kuriér Ročník IV. číslo 14/2010**](#) [PDF, 2,8 MB]

+++++

Veľmi dobré - až na toho Komenského, ktorý bol počeštený Maďar a stimuloval Maďarov, aby čím skôr asimilovali cudzie elementy.

K otázke počiatkov slovenských dejín

0.1 Ako som už v nadpise naznačil, tento príspevok nemá za cieľ predložiť vyčerpávajúci rozbor všetkých s touto téhou súvisiacich problémov. Chcem tu iba poukázať na nezvyčajný prístup mnohých slovenských i neslovenských historikov, ale i jazykovedcov, archeológov a iných vedeckých pracovníkov k tejto otázke, ktorú dnes už nik nie je nútený obchádzať ani formulovať v zmysle ideologických, politických či pseudovedeckých imperatívov a ktorá dnes azda viac než inokedy vyžaduje jasný postoj slovenských historikov, lebo Slováci ako každý iný národ majú právo i povinnosť poznáť svoje vlastné národné dejiny zo svojho vlastného národného a štátneho uhla pohľadu.

1.0 Historický choronym «Morava» sa nekryje s dnešným regionálnym názvom tohto znenia

Distingue tempora, et concordabis iura (rozlišuj časy a nájdeš súlad práv) – zdôrazňovali starí znalci rímskeho práva. Aj na poli vedeckého skúmania dejín nevyhnutným predpokladom objektívnej rekonštrukcie faktov je ich správne situovanie do konkrétnych súradníc

času a priestoru, v ktorých sa udiali. Napriek tomu, že teoreticky nik nepopiera platnosť tohto metodologického postulátu, prakticky sa dosť často jeho dôležitosť neberie na vedomie, alebo vedome obchádza. Stáva sa to napríklad pri neupresnej projekcii geografických názvov do uplynulých, aj dávnych storočí. Pri tom sa zabúda, že azda ten istý, podnes materiálne zachovaný pojem v rozličných obdobiah minulosti mohol označovať celkom odlišné skutočnosti. Ale aj naopak, že totiž rozličné, aj etymologicky úplne odlišné mená mohli sa používať pre označenie tej istej historickej reality. Stačí si len pozornejšie prelistovať ktorýkoľvek historický atlas, aby každému bolo jasné, že azda okrem mien ostrovov nenájdeme choronymy, ktorým by v rozličných časových epochách neboli zodpovedali rozličné, dakedy až makroskopicky divergentné teritoriálne reality. Čo všetko sa už v ďalekej i bližšej minulosti označovalo menami Poľsko, Uhorsko, Rakúsko, Nemecko, Bulharsko, Srbsko, Chorvátsko – aby sme sa obmedzili na priestor blízky našej téme.

Tak aj pri počiatkoch vedeckého výskumu o najstarších dejinách Slovanov v prvej polovici 19. storočia autori akosi «spontánne» identifikovali pojem «Morava», ktorým sa v historických prameňoch označuje teritoriálna základňa prvého ranofeudálneho štátneho útvaru západných Slovanov s vtedy ako *Mähren* označovaným administratívnym územím, patriacim skrize českú korunu k habsburgovskému Rakúsku. Odhliadnuc od toho, že štátne útvary 9. a 10. storočia nepoznali presné územné hranice v dnešnom zmysle, ak berieme do úvahy dnes už dosť bohatú a kriticky vyhodnotenú dokumentáciu tak písaných prameňov, ako aj archeologických nálezov, musíme prísť k uzáveru, že spomenutá spätná projekcia choronymu Morava z 19. storočia do dejín 9.-10. storočia nijako nezodpovedá vedeckým zisteniam a býva často príčinou nepresných, ba i vyložene falošných interpretácií a z nich dedukovaných konklúzií.

Je preto podstatne dôležité aj v súvise s otázkou počiatkov slovenských dejín, čo možno najpresnejšie definovať tak geografický priestor, ktorý historické pramene označujú choronymom Morava, ako aj etnografické charakteristiky obyvateľov tohto priestoru. Iba na tomto základe totiž možno si urobiť jasnejší obraz o vtedajších historických realitách napriek niekedy konfúznym a protirečiacim si výpovediam prameňov, a potom dedukovať z týchto zistených

realít aj konkrétné historické súvislosti medzi nimi a ich vývinovými následnosťami až po súčasnosť.

Podľa výsledkov kritického rozboru písaných prameňov i archeologickými objavmi získaných informácií pod pojmom Morava (*Moravía, Maraha, Moroua, Marahava, Maravia, Moravia, Moraia, Moravia, Morovia, M.ráwa/t, Moroara, Moráw, Morva, Morav'ska zemla, Moravskaa zemlia, Moravs'kaa zemä, Morav'skaja strana, Morav'ska oblast a. i.*)¹ – ktorý niektorí autori upresňujú ako *Altmähren* (Stará Morava) – treba rozumieť „*das heutige Mähren mit dem anliegenden Teil Nieder-Österreichs bis zur Donau (im Westen vom Sandlberg über die untere Kamp bis zur Mündung des Gollersbaches), die heutige Slowakei bis zu den Tokajer und Prešover Höhen im Osten, zum Bükk- und Matragebirge und einen Teil Transdanubiens der Donaukrümmung im Süden*“.² Na tomto geograficky takmer zo všetkých strán uzavretom území, ktoré je bezpečne aspoň od konca 5.– začiatku 6. storočia nepretržite obývané slovanskými kmeňmi, už od 6. storočia sa začali utvárať podmienky materiálnej kultúry, nadkmeňovej spoločenskej organizácie i politickej koncentrácie obranných zväzov, ktoré postupne viedli k založeniu väčších teritoriálnych mocenských útvarov³. Zlúčením dvoch najdôležitejších takýchto kniežatstiev – na rieke Morave a na rieke Nitre – moravský Mojmír, ktorý z Nitry vyhnal Pribinu, položil základ ranofeudálnemu štátному útvaru starej Moravy. Tento štátny útvar, napriek vnútorným i vonkajším ťažkostiam už za Mojmírovho nástupcu Rastica (Rastislava) dosiahol takú konsolidáciu, že mohol vystúpiť na javisko európskych dejín ako partner vtedajších «mocností» Franskej ríše, Pápežstva i Byzantskej ríše. Jeho územná základňa a jeho obyvateľstvo boli aj prvoradým a sprvotí výlučným poľom byzantskej náboženskej, kultúrnej a politickej misie Konštantína a Metoda.

Ak si na schematickej mapke, ktorú už v roku 1963 publikoval český historik Vladimír Vavřínek⁴ (Mapka č.1. – Podľa dnešného stavu poznatkov šikmé čiarkovanie na nej treba doplniť smerom na sever až po Karpatský oblúk⁵.) predstavíme hranice dnešných štátov, tak musíme jednoznačne konštatovať, že jadro starej Moravy sa rozprestieralo z viac než dvoch tretín na území dnešného Slovenska. Potvrdzujú to aj mnohé staré historické pramene, ktoré zaznamenávajú, že kočovné kmene Uhrov počiatkom 10. storočia napadli a zaujali územie Moravy. Dnešná Morava nikdy nebola obsadená Uhrami. Išlo teda jednoznačne o územie dnešného Slovenska, ktoré potom dostalo práve v

¹ *•* ¹ Viď *Magnae Moraviae fontes historici*, Praha-Brno, 1966-1977, 5 zv., *passim*. (v ďalšom MMFH).

² B. DOSTÁL, *Das Vordringen der Grossmährischen materiellen Kultur in die Nachbarländer*, in *Magna Moravia. Sborník k 1100. výročí príchodu byzantskej misie na Moravu*, Praha, 1965, str. 367.

³ „Nitrianske kniežatstvo nechápeme ako náhodný útvar, ktorý vznikol z ničoho, ale ako výsledok dlhšieho hospodárskeho, politického i vojenského procesu, začínajúceho na strednom Dunaji už v 6. storočí, keď na toto územie a na priľahlú Moravu lokalizujeme i Samovu ríšu.“ T. KOLNÍK, *Príchod Slovanov*, in *Slovensko. Dejiny*, Bratislava, 1971, str. 172.

⁴ V. VAVŘÍNEK, *Církevní misie v dějinách Velké Moravy*, Praha, 1963, str. 145

⁵ Kontinuitu osídlenia severných oblastí Slovenska, ktoré v 9. a začiatkom 10. storočia tvorili súčasť moravskej štátnosti na základe výskumu a kritického prehodnotenia súdobých písaných prameňov, ako aj archeologických a jazykovedných informácií presvedčivo dokázal Ján BEŇO, *Osiđlenie severného Slovenska*, Košice, 1985. Porov. aj prehľadný súpis a charakteristiky archeologických nálezov, in *Významné slovanské náleziská na Slovensku*, Bratislava, 1978

českom jazykovom úzuse názov *Uherské Slovensko*, čo nepriamo potvrdzuje, že existovalo aj iné, t.j. Moravské Slovensko.

Teda už z tohoto čisto geografického pohľadu – podľa starej zásady *maior pars trahit ad se minorem* (väčšia časť príťahuje k sebe menšiu), – ak sa nechce špecifikovať, ale označiť celé územie starej Moravy jedným výrazom, správnejšie by bolo hovoriť o starom Slovensku. A to tým viac, že predmetom dejín sú sice teritóriá, ale predovšetkým ľudia, ktorí na nich žijú, myslia, tvoria a konajú. Aj v našom prípade starého Slovenska “unifikujúcim činiteľom pre vytváranie jednotnej krajiny sa stalo najmä vlastné obyvateľstvo, ktoré vtlačené do priestoru medzi Podunajskú nížinu a Karpatský horný oblúk bolo dostatočne oddelené od ostatných etnických zložiek západného i východného Slovanstva. (...) Zvláštne sídliskové postavenie Slovákov v tomto priestore, ale najmä nemožnosť zámeny s ktoroukoľvek inou slovanskou etnickou skupinou spôsobili, že aj ich názov ako určujúci etnický znak zostal prakticky v identite zo všeobecným označením pre slovanské etnické spoločenstvo: Sloven(in) - Slovenka - Slovensko. Len v maskulínovej forme došlo k tvarovému odklonu a ujalo sa označenie Slovák, plurállová forma Slováci”.⁶ Ale tu sa už dotýkame ďalšej otázky našej problematiky.

2.0 Akej etnickej príslušnosti boli obyvatelia starej Moravy?

Pozrime sa najprv na odpoveď, ktorú na túto otázku dávajú najznámejšie konzultačné pramene európskej encyklopédickej literatúry. Encyklopédické diela totiž spravidla odrážajú v syntéze výsledky vedeckých zistení predchádzajúcich desaťročí, často i kratšieho časového odstupu. Ich informácie sú dôležité pre formovanie verejnej mienky širšieho čitateľského okruhu, ale i vedeckých pracovníkov, ak ide o heslá, ktoré sa vymykajú z ich vedného odboru.

2.1. Odpovede encyklopédickej literatúry

Tak čítame už v siedmom vydaní známeho **Meyers Lexikon**: “Slowaken, slawischer Volksstamm im NW, des ehemaligen Ungarn sowie in Mähren und einige Inseln im ungar. Tiefland (...) Die S. nahmen ihre heutige Wohnsitze in der Hauptsache wohl gleichzeitig mit den Tschechen im 6. oder 7. Jh. unter awarischer Oberherrschaft ein. Nach dem Sturz des Awarenreiches bildeten sie unter Priwina in Neutra einen eigenen Staat, wurden aber bald vom grossmährischen Reich unterworfen.”⁷ Podobne **Der Grosse Brockhaus** z roku 1934 pod heslom *Slowakei* konštatuje: “Im 6. und 7. Jahrh. n. Chr. wanderten die Slowaken ein. Seit der ersten Hälfte des 9. Jahrh. war die S. mit dem Östl. Mähren der Mittelpunkt des sog. grossmährischen Reiches, das

⁶ M. KUČERA, *Veľká Morava a začiatky našich národných dejín*, in *Historický časopis* (Bratislava), 33, 1985, 2, str. 163-199

⁷ Meyers Lexikon, siebente Aufl., Leipzig, 1929, zv. XI, str. 338.

907/908 von den Ungarn (Magyaren) zerstört wurde.”⁸ Aj veľká poľská encyklopédia spred roku 1939 informovala svojich čitateľov, že Slováci zaujali terajšie svoje sídliská okolo 7. stor. po Kr.⁹ Ešte presnejšie **Der Neue Brockhaus** vo svojom druhom vydaní pod heslom *Slowakei* : “Im 6. und 7. Jahrh. n. Chr. wanderten hier die Slowaken ein.”¹⁰

Celý rad encyklopedických diel, ktoré vyšli po druhej svetovej vojne, súhlasne informuje o tom, že územie Slovenska a časť Moravy zaujali Slováci od 5.-6. storočia: “Einwanderung der Slowaken um die Jahrtausendmitte. Im 9. Jh. stand die Slowakei im Mittelpunkt des grossmährischen Reichs.”¹¹ – “**Die Slowaken sind im 5. Jh. in die Slowakei eingewandert.** Sie kamen unter Karl d. Gr. 799 in der Bereich der westl. Kultur.”¹²

Jedno z najspoľahlivejších talianskych encyklopedických diel tiež veľmi presne informuje, že “historické územie Slovenska odvodzuje svoje pomenovanie od západoslovanského obyvateľstva, ktoré v 6. stor. prešlo Karpaty a natrvalo sa tam usadilo vytvoriac si neskôr ako centrum nitrianske kniežatstvo”.¹³

Na tej istej líni stojí aj svetoznáma **Britannica**, v ktorej pod heslom *Slovakia* čítame: “The Slovaks, a people closely akin to, but distinct from, the Czechs, probably entered it (although in small numbers) from Silesia in the 6th or 7th century A.D.”¹⁴

Novšie vydanie vyššie citovaného **Meyers Lexikon** , ktoré vyšlo vo vtedajšej NDR a odlišuje sa od predošlých vydaní aj tým, že Slovensku a jeho starším dejinám venuje oveľa menej priestoru, lakovicky a nie celkom presne informuje: “Slowaken (...) im 6. und 7. Jh. vom O. her zusammen mit den Tschechen eingewandert.”¹⁵

Vo veľkej francúzskej encyklopédii **Larousse** z toho istého roku čítame pod heslom *Slovaquie* : “Succédant aux Illyriens, aux Celtes, aux Sarmates et aux Germains, qui occupent ou traversent le pays du I au VI s. apr. J. C., la tribu

⁸ *Der Grosse Brockhaus. Handbuch des Wissens in zwanzig Bänden*, Leipzig, 1934, zv. XVII, str. 484.

⁹ “Slowacy... Obecne swe siedziby zajeli S. okolo VII. w. po Chr.” *Wielka ilustrowana Encyklopedia powszechna*, Kraków, s.a., zv. XVI, str. 95.

¹⁰ *Der Neue Brockhaus. Allbuch in vier Bänden und einem Atlas*, Leipzig, 1942, zv. 4, str. 231.

¹¹ *Schweizer-Lexikon in sieben Bänden*, Zürich, 1948, zv. VI, str. 1411.

¹² *Der Grosse Herder. Nachschlagewerk für Wissen und Leben*. Fünfte, neugearbeitete Aufl. von Herders Konversationslexikon, Freiburg, i.Br., 1956, zv. 8, str. 786.

¹³ “La regione storica della Slovacchia trae il suo nome dalle popolazioni slavo-occidentali che nel sec. 6° passarono i Carpazi e vi si insediarono stabilmente, con centro poi il principato di Nitra”. *Dizionario encyclopedico italiano*, Roma, 1960, zv. XI, str. 371 - Ten istý text preberá i novší *Lessico universale italiano di lingua, lettere, arti, scienze e tecnica*, Roma, 1979, zv. XXI, str. 206.

¹⁴ *Encyclopaedia Britannica. A New Survey of Universal Knowledge*, Chicago- London-Toronto, 1961, zv. 22, str. 799.

¹⁵ *Meyers Neues Lexikon in acht Bänden*, Leipzig, 1964, zv. VII, str. 553.

slave des Slovaques s'installe dans les Petites Carpates et déborde en Pannonie jusqu'au lac Balaton.” ¹⁶

Aj novšie a najnovšie encyklopédie, ktoré vyšli v týchto posledných rokoch, hoci neprepisujú doslovne staršie texty a často upresňujú podrobnosti podľa novšieho stavu vedeckého bádania, podstatne sa zhodujú v konštatovaní historickej skutočnosti, že Slováci obývajú terajšie územie Slovenska nepretržite aspoň od 6. storocia. “*Die Einwanderung der Slowaken in ihr heutiges Siedlungsgebiet ist etwa vom 6. Jahrhundert n. Chr. an zu datieren.* Seit der Vernichtung der weiter südlich siedelnden Awaren im 9. Jahrhundert began eine eigene staatliche Entfaltung innerhalb des Grossmährischen Reiches mit dem Schwerpunkt in der Westslowakei” — čítame v **Encyklopädie 2000.**¹⁷ V tom istom roku vydaná talianska encyklopédia súhlasne konštatuje, že “**Slováci**, prichádzajúc z Karpát, museli obsadiť svoju krajinu medzi VI. a VII. storočím.”¹⁸ Podobne aj **Bertelsmann-Lexikon** z roku 1973: “Slowakei (...) Nach Wegzug der Langoberden 568 drängten Slowaken nach, die zuerst unter awar., dann fränk. Oberhoheit standen.”¹⁹ V novšej **Britannica** čítame pod heslom *Slovakia*: “It was settled by the Slavic Slovaks in the 6th or 7th century and was subjected to Avar rule before being incorporated into Great Moravia (9th century).”²⁰ Na 7. storočie datujú príchod Slovákov na Slovensko aj francúzsky encyklopedický slovník pre školy z roku 1977,²¹ ako aj dve menšie nemecké lexiká.²²

Francúzska **Encyclopaedia Universalis** vo svojom druhom vydaní z roku 1980 na prehľadnej mape “Les Slaves du VI au X siecle” celkom jednoznačne udáva ako obyvateľov územia medzi Moravou a Tisou: “*Slovaques*”.²³ Najnovšie talianske encyklopedické dielo, na ktorom pracovali stovky vedeckých pracovníkov z rozličných krajín (medzi nimi celý rad nositeľov Nobelovej ceny), pod heslom *Slovacchia* informuje: “Po Gepidoch, Gótoch a Húnoch, v V. stor. a na začiatku VI. stor. zaujal ju až po Dunaj **slovanský kmeň Slovákov, ktorý prišiel pravdepodobne od hornej Odry a Visly; v VI. storočí uznali**

¹⁶ *Grand Larousse encyclopédique en dix volumes*, Paris, 1964, zv. IX, str. 862.

¹⁷ Hrsg. von Gerd SEIBERT u. Erhard WENDELBERGER, Stuttgart, 1972, zv. 10, str. 4474.

¹⁸ “*Gli Slovacchi debbono aver occupato la regione fra il VI e VII secolo provenendo dai Carpazi*”. *Grande Dizionario Enciclopedico UTET*, Torino, 1972, zv. XVII, str. 390.

¹⁹ *Das moderne Lexikon in zwanzig Bänden*, Berlin-München-Wien, 1972-1973, zv. XVII, str. 244.

²⁰ *The New Encyclopaedia Britannica in 30 volumes*. Micropaedia, volume IX, Chicago-London-Toronto-Geneva-Sydney-Tokyo-Manila-Seoul-Johannesburg, 1974, str.275. Takmer doslovne preberá tieto údaje aj novšia *The Macmillan Encyclopedia*, London, 1981, str. 1126.

²¹ “**Slovaquie. Histoire. La tribu slave des Slovaques s'installe dans le pays au VII s.**” - *Pluridictionnaire Larousse. Dictionnaire encyclopédique de l'enseignement*, Paris, 1977, str. 1284.

²² *Knaurs Lexikon A-Z*, München-Zürich, 1978, str. 853; *Das Neue Universal-Lexikon. Nachschlagewerk in drei Bänden*, Köln, 1979, zv. III, str. 1784.

²³ *Encyclopaedia Universalis*, Paris, 1980, zv. 14, str. 1070.

zvrchovanosť Avarov.”²⁴ V tom istom zmysle aj celkom nový ***Lexikon der Weltgeschichte*** tvrdí, že Slováci sídlia “seit dem 6. Jh. n. Chr. in der Slowakei”.²⁵ Najnovší **Meyers** v mannheimskom vydaní z roku 1985 začína sice dejiny Slovenska s prekvapujúcou povrchnosťou — “Die S. war als die seit dem 10. Jh. zu Ungarn gehörende Prov. Oberungarn nach dem Österr.-ungar. Ausgleich von 1867 intensiven Magyarisierungstendenzen ausgesetzt”²⁶ — ale na prehľadnej mapke “Die Ausbreitung der Slawen vom 6. bis 9. Jh.” celkom presne zakresluje “Grossmährisches Reich zu Ende des 9. Jh.” a v jeho centre ako obyvateľov územia medzi Moravou a Tisou udáva “Slowaken”.²⁷

Oveľa presnejší je najnovší **Larousse**, ktorý registruje už aj celkom nové zistenia historikov a archeológov, podľa ktorých možno klášť začiatok príchodu Slovákov na územie Slovenska **už do IV. storočia**: “Succédant aux Celtes, aux Quades, aux Marcomans, des tribus slaves, les Slovaques, s’installent à partir du IV s. dans les Petites Carpates et dans la plaine de Pannonie.”²⁸

Dokonca aj v českom encyklopédickom slovníku, ktorý vydalo nakladateľstvo Academia v Prahe roku 1982, pod heslom **Slováci** čítame: “... potomci západoslovanských kmenů, které na území Slovenska přišly asi v 5. až 6. st. V 9. st. byly slovenské kmeny do značné míry sjednoceny a začala se formovatí slovenská národnost.” Preto v hesle Slovensko celkom správne píšu autori tohto diela: “Označení podle slovanského kmene **Slovák (Sloven)** obývajících od 5.-6. st. karpatskou kotlinu s centry zejména v Považí a Ponitří.”²⁹

Že táto súhlasnosť encyklopédických diel skutočne odráža zistenia a mienky vedeckej literatúry posledného storočia, možno sa presvedčiť z bohatej dokumentácie, ktorú zozbieral dr. Arvéd Grébert.³⁰

Túto podstatnú jednohlasnosť chóru medzinárodných vedeckých pracovníkov kartograficky veľmi výstižne znázornil T. Wasilewski mapkou, uverejnenou v doposiaľ najobsiahlejšom známom encyklopédickom diele slovanských starožitností vydanom Poľskou akadémiou vied,³¹ ktorú tu reprodukujeme.

Ako vidíme, celé územné jadro starej Moravy označuje autor ako etnický jednotný útvar, a to od Českomoravskej vysočiny až po celý horný tok rieky Tisy.

²⁴ *Enciclopedia Europea*, Milano, 1980, zv.X, str. 644.

²⁵ *Lexikon der Weltgeschichte. Von der Vorzeit bis zur Gegenwart*, Bayreuth, 1984, str.1327.

²⁶ *Meyers Grosses Universallexikon*, Mannheim-Wien-Zürich, 1985, zv. 14, str. 110.

²⁷ Tamtiež, str. 107.

²⁸ *Grand dictionnaire encyclopédique Larousse*, Paris, 1985, zv. 9, str. 9634.

²⁹ *Ilustrovany encyklopédický slovník*, III, Praha, 1982, str. 312. **Českí autori** tu nepoužívajú komplikované opisy, ani výrazy «Slověni, Slovieni» a pod., ale **hovoria o Slovensku a o Slovákoch**.

³⁰ A. GRÉBERT, *Die Slowaken und das Grossmährische Reich. (Beitrag zum ethnischen Charakter Grossmährens)*, München, 1965.

³¹ *Slownik starožytności slowianskich*, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1967, zv. 3, str. 291.

Ide o to isté územie, o ktorom absolútnej väčšine autorov konštatuje, že aspoň od 5.- 6. storočia bolo zaujaté a bez prerušenia historickej kontinuity až podnes obývané Slovákom. Najnovšie archeologické objavy na celom území Slovenska, ale aj kritický filologický rozbor latinských, slovanských, gréckych, arabských a iných dnes už prístupných, prípadne aj kriticky vydaných prameňov ešte solídnejšie podmurovali tézu o slovenskom etnickom charaktere tohto územia. Na tomto základe súčasný slovenský archeológ neváhal napísť: "Kontinuita slovanského osídlenia a z toho vychádzajúce objektívne právo používať etnické označenie 'Slováci' vo včasnom stredoveku je všeobecne uznávaným faktom."³²

2.2 Nepresná terminológia mnohých súčasných autorov

Pretože plne súhlasíme s citovaným konštatovaním tohto slovenského autora,³³ ktorý opiera svoju tézu najmä o dôležité zistenia známych slovenských historikov P. Ratkoša³⁴ a R. Marsinu,³⁵ nemôžeme nevysloviť údiv nad tým, že jediné dnes existujúce slovenské encyklopédické dielo – *Encyklopédia Slovenska* (ES) – *canit extra chorūm* (spieva pomimo zboru).

ES definuje "Veľkú Moravu" ako "najstarší štát západných Slovanov a prvý spoločný štát predkov slovenského a českého národa v druhej tretine 9. a zač. 10. stor. Vznikol okolo 833 pripojením Nitrianska (územia Slovenska bez prímoravského Záhoria) k starej Morave (k územiu dnešnej Moravy a severozápadného Rakúska – Moravského poľa, nem. Marchfeld)." ³⁶ Čažko by bolo aj úmyselne vtesnať do dvoch nie príliš dlhých viet viac historických, štylistických a terminologických nepresností, ako ich nachádzame v týchto niekoľkých riadkoch. Akým prekrúcaním historických faktov je definovať "Veľkú Moravu" ako prvý spoločný štát predkov slovenského a českého národa, to jasne vyplýva už aj z mapky, uvedenej v tom istom zväzku ES, podľa ktorej Česko patrilo k Veľkomoravskej ríši iba štyri roky (890-894).³⁷ Je všeobecne známe, že išlo len o násilné vojenské obsadenie územií vtedajšej Bohémie, obývaných

³² A. RUTTKAY, *Problematika historického vývoja na území Slovenska v 10.-13. storočí z hľadiska archeologického bádania*, in: J. POULÍK - B. CHROPOVSKÝ a kolektív, *Velká Morava a počiatky československej státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 147.

³³ Porov. M. S. ĎURICA, *Die historische und sprachwissenschaftliche Entwicklung der slowakischen Sprache*, München, 1981; *La lingua slovaca. Profilo storico-filologico con guida bibliografica*, Padova, 1983; *Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda v dejinách slovenského národa*, Padova, 1984 a *Slovenský národ a dielo sv. Metoda*, Padova, 1986.

³⁴ P. RATKOŠ, *Kontinuita slovenského osídlenia v 9.- 11. storočí*, in: *Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše*, Bratislava, 1984, str. 13 - 38.

³⁵ R. MARSINA, *O osídlení Slovenska od 11. do polovice 13. storočia*, in *Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše*, Bratislava, 1984, str. 39-60.

³⁶ *Encyklopédia Slovenska*, Bratislava, 1977-1982, zv. VI, 1982, str. 274.

³⁷ ES, zv. VI, str.275.

slovanskými kmeňmi, z ktorých sa ešte iba začínať utvárať český národ. Ich podrobenie Svätoplukom udialo sa nie v druhej, ale až v druhej polovici tretej tretiny 9. storočia a trvalo kratšie než napríklad príslušnosť Vislanska, Sliezska, Zátisia, Lužice k Moravskej ríši Slovákov.

Ak stará Morava pozostávala z územia dnešnej Moravy a severovýchodného Rakúska-Marchfeldu a bolo k nej pripojené územie bez prímoravského Záhoria, tak kam potom patrilo to prímoravské Záhorie?

Pod heslom *Slováci* táto encyklopédia celkom správne ich definuje ako "potomkov Slovanov obývajúcich karpatskú kotlinu". O Pribinovom období (820-830) zistuje, že "v tomto období už možno hovoriť o prvej fáze existencie a vývoja slovenskej národnosti".³⁸ Ale prečo potom ešte ani vo vzťahu k "Veľkej Morave" autori nehovoria konzistentne o Slovácoch, ako je to bežné vo svetovej encyklopedickej literatúre? Možno, že práve pod vplyvom tejto bojazlivej a nedôslednej formulácie ES napr. spomínané najnovšie vydanie *Meyers-Lexikon* (vyšlo štyri roky po ES) začína dejiny Slovákov až v rámci Uhorska.

"When it is once clear that the inhabitants of present-day Moravia were nothing but Slovaks, the Nation of Rastislav and Svätopluk will not be called Moravians and Slovaks (as in "Slovanské Starožitnosti" of Šafárik), but persistently and definitely Slovaks"³⁹ — napísal v roku 1930 Jozef Škultéty, v tom čase najlepší znalec slovenských dejín. Jeho proroctvo, ako je to potvrdené vyššie, sa medzičasom takmer všade stalo skutočnosťou — len v ES a u niektorých slovenských historikov ešte nie.

Zdá sa, že príčinou tejto terminologickej ostýchavosti je nešťastný, slovenskými jazykovedcami do slovenskej literatúry uvedený a odtiaľ aj do iných vedných odborov rozšírený názov «Slovieni», «sloviensky» na označenie etnika Moravskej ríše.

Podľa **Slovníka slovenského jazyka** «Slovien» je *zastaraný* výraz na označenie "Slovana v období Veľkomoravskej ríše, «sloviensky» ako adjektívum znamená jednoducho "slovenský". Slovník registruje aj výraz «sloviencina» ako *zriedkavý* pre označenie "staroslovienciny".⁴⁰ **Pravidlá slovenského pravopisu** a iné menšie slovenské slovníky tieto výrazy vôbec neregistrujú. Ba nemá ich ako osobitné heslá ani ES. Ak teda «Slovien» nie je nič iné ako zastaraný synonym pre dnes v slovenskom jazyku bežný tvar "Slovan", naozaj nevedno, prečo by sa on mal znova uvádzáť najmä do vedeckej literatúry, ktorej úlohou je objasňovať ešte nejasné problémy, a nie vnášať konfúzii do jasne formulovaných zistení.

Dnes totiž z historického hľadiska nito pochybnosti: "**Es hat in der Geschichte niemals ein 'slavisches' Volk als Träger eines 'slavischen' Staates gegeben**".⁴¹ Teda ani stará Morava nemohla byť «slovenským» štátom. Ak už "vklinenie Avarov medzi západných a južných Slovanov (...) vytvorilo bázu

³⁸ ES, zv. V, str. 274.

³⁹ J. ŠKULTÉTY, *Sketches from Slovak History*, Middletown, Pa., 1930, str.30.

⁴⁰ *Slovník slovenského jazyka*, Bratislava, 1964, zv. IV, str. 120.

⁴¹ Prof. Günther STÖKL im Vorwort zu J. BUJNOCH (Hrsg.), *Zwischen Rom und Byzanz. Leben und Wirken der Slawenapostel Kyrrilos und Methodios nach den Pannonischen Legenden und der Klämensvitae. Bericht von der Taufe Russlands nach der Laurentiuschronik*, Graz-Wien-Köln, 1972, str. 8.

pre postupnú národnostnú diferenciáciu našich predkov”,⁴² ako to dokázal J. Dekan v roku 1976,⁴³ tak potom 9. storočie muselo už nájsť obyvateľov Slovenska v takom pokročenom štádiu etnickej diferenciácie,⁴⁴ že nie je správne označovať ich iba spoločným názvom “Slovania”.⁴⁵ Aj keď si slovenskí obyvatelia Moravskej ríše na rozdiel od všetkých ostatných slovanských kmeňov stredoeurópskeho priestoru zachovali spoločné označenie Slovanov ako svoje vlastné etnynomum, pre náležité zvýraznenie ich národnej osobitnosti treba používať ten termín, ktorý sa historicky uplatnil na jednoznačné vymedzenie výsledku oného procesu etnickej diferenciácie, teda *Slovák*, *Slováci*. Na zvýraznenie historickej kontinuity úplne stačia podnes zachované pôvodné formy *Slovenka*, *Slovensko* a adjektívum *slovenský*.

2.3 Neodôvodnená výnimka

Tento metodologický postup možno konštatovať u všetkých ostatných slovanských národov. Tak napríklad Česi, u ktorých etnogenetický proces prebiehal so značným oneskorením voči Slovákom – vedľa ešte v prameňoch z 9.-10. storočia kolektívne sú označovaní iba ako slovanskí obyvatelia územia «Bojohaemum» (*Beehaimi*, *Beheimi*, *Beheimare*, *Bethemare*, *Becheimare*, *Behaimi*, *Behemi*, *Behemenses*, *Behemani*, *Betheini*, *Bandžim*, *Benwinitha* a pod.)⁴⁶ a v dokumente o založení pražského biskupstva z roku 1086 sú označovaní menami dvanásťich kmeňov, ku ktorým Kosmas pridáva šesť ďalších, a len posledným z nich sú “Čechové”⁴⁷ – všetky tie rozličné termíny v stredovekých prameňoch dôsledne prekladajú svojím neskoršie utvoreným kolektívnym etnynomom Češi a choronymom “Česko, Čechy”.

Celkom analogicky postupujú aj Poliaci. Ich etnogenéza postupovala takmer paralelne s českou a ich pôvodný názov bol — podobne ako u Slovákov — *Polan* (*Polani*, *Poloni*, *Polonienses*, *Bolii*, *Poljane*), ktorí sa na rozhraní 14. a 15.

⁴² B. CHROPOVSKÝ, *Včasnoslovanský a predvelkomoravský vývoj na území Československa*, in *Velká Morava a počiatky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 91.

⁴³ J. DEKAN, *Velká Morava. Doba a umenie*, Bratislava, 1976, str. 34.

⁴⁴ “Existence moravského státního útvaru nejen diferencovala jeho etnikum od sousedních, ale i umožňovala formování národnosti” (podľa neho «moravskej»). L. E. HAVLÍK, *Velká Morava v kontextu evropských a obecných dejín*, in: *Velká Morava a počiatky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 189.

⁴⁵ “Comme on le sait, c’était l’époque où l’ancienne communauté des Slaves avait été depuis longtemps fragmentée au plan ethno-territorial et ethno-culturel. On était en présence de différents états et nations slaves, chacun d’eux ayant sa conscience nationale spécifique et sa langue particulière” D. ANGELOV, *L’œuvre de Méthode en Bulgarie*, in: *Bulgarian Historical Review* (Sofija), 13, 1985, 2, str. 6.

⁴⁶ MMFH, I - IV, *passim*.

⁴⁷ Porov. L. NIEDERLE, *Manuel de l’antiquité slave*, Paris, 1923, zv. I, str. 158-159.

storočia zmenil na *Polak*, v slovenčine neskôr *Poliak*.⁴⁸ Tak štátotvorne ako aj nábožensko-cirkevne – s čím súvisel bezpochyby aj proces etnogenézy – sa organizovali Poliaci o viac než jedno storočie neskôr ako Slováci.⁴⁹ Nikomu však ani zo slovenských jazykovedcov nenapadne prekladať stredoveké dokumenty až do 15. storočia, prípadne označovať až do toho času Poliakov ako «Poľane», ale všetci hovoria jednoducho a logicky o Poliakoch.

O Bulharoch je všeobecne známe, že ich sedem turanských kmeňov iba koncom šesťdesiatych rokov 9. storočia sa politicky zjednotilo a založilo svoj naddunajský štát. Podrobili si už prvšie sa tam usadivších Slovanov a iba v roku 865 prijali kresťanstvo.⁵⁰ Vtedy započatý proces ich jazykovej asimilácie slovanským etnickým elementom (ktorý však prevzal ich turanské etnynomum i pre seba) prebiehal ešte aj v prvej polovici 10. storočia.⁵¹ Celkom správne však nielen bulharskí,⁵² ale aj slovenskí historici používajú toto etnynomum «Bulhari» hovoriac o tomto etniku už od samých počiatkov jeho historickej existencie.

Ešte markantnejšie je to vo vzťahu k Maďarom. Kým Slováci mali už za sebou aspoň jedno storočie vyššej spoločenskej, kultúrnej i teritoriálnej organizácie,⁵³ ktorá sa nemohla neodraziť aj ako akceleračný faktor ich etnogenézy, a aspoň pol storočia boli už pod vplyvom inštitucionálne organizovaného kresťanstva⁵⁴, ďalšieho to prvoradého akceleračného faktora procesu etnogenézy, neskorší maďarský národ pozostával ešte z ôsmich kočovne žijúcich a len vo funkcií agresívnych vojenských prepadov organizovaných ugrofínskych a iných kmeňov. Pramene z 10.-11. storočia ich označujú ako *Ungari* (*Ungri*, *Unkarí*, *Ugru*, *Hungarii*, *Hunni*, *Hwenen*, *Megera*, *al-Madžharí*, *Maegari*, *Tourkoi*).⁵⁵ Napriek

⁴⁸ Porov. B. VARSÍK, *Zo slovenského stredoveku*, Bratislava, 1972, str. 134.

⁴⁹ „Podobné postavení (ako Moravská ríša Svätoplukova) získal polský a uherský štát až o více jak sto let pozdĺji a český dokonca ještě za mnohem delší dobu.“ L. E. HAVLÍK, *O politických osudech a zahraničných vzťazích státu a ríše Moravanů*, in: P. RATKOŠ (ed.), *O počiatkoch slovenských dejín*, Bratislava, 1965, str. 124.

⁵⁰ D. ANGELOV, *Die Entstehung des bulgarischen Volkes*, Berlin, 1980, str. 98 a nasl.

⁵¹ Porov. N. S. TANAOCSA - T. TEOEOI, *L'extension de la domination bulgare au nord du Danube aux VIIIe - Xe siecles*, in: *Etudes balcaniques*, (Sofija), 4, 1984, str. 110-120.

⁵² Porov. *Istorja na B'lgarija v četirinadset toma*. Tom vtori. *P'rva b'lgarska d'ržava*, Sofija, 1982, *passim*.

⁵³ „Die Gesamtheit der materiellen Kultur Grossmährens, besonders seines Kerngebietes, war mit ihrem Niveau der Kultur anderen westslawischen Länder um ein halbes, ein ganzes oder sogar um anderthalb Jahrhunderte voraus, was durch solche Produktionsbereiche, wie das Gold- und Silberschmiedehandwerk, das Töpferhandwerk, die monumentale christlich-sakrale Baukunst und nicht zuletzt auch auf dem Gebiet der geistigen Kultur genügend bezeugt wird.“ K. JAŽDŽEWSKI, *Urgeschichte Mitteleuropas*, Wroclaw, 1984, str. 469.

⁵⁴ „Vers le milieu du IXe siècle, le christianisme possérait déjà un status de religion d'Etat en Moravie“ - konštatuje bulharský historik akademik Dimitar ANGELOV, *L'oeuvre de Méthode en Bulgarie*, in: *Bulgarian Historical Review* (Sofija), 13, 1985, 5, str. 6.

⁵⁵ Porov. MMFH, zv. I-IV, *passim*.

tomu aj slovenskí historici neváhajú už v 10.storočí označovať ich ako "staromaďarské etnikum"⁵⁶ alebo jednoducho "starí Maďari" ⁵⁷, kým v tej istej súvislosti označujú Slovákov iba ako "slovenské obyvateľstvo sídliace na území Slovenska"⁵⁸ prípadne ako "Slovienov"⁵⁹. Prečo nehovoria analogicky dôsledne o "starých Slovánoch"?

Príkladov by sme mohli citovať bez počtu: hemží sa nimi slovenská vedecká i vulgarizačná literatúra. Obmedzíme sa tu iba na jeden poukaz, z ktorého očividne vyplýva zbytočnosť a konfúznosť výrazov "Slovieni", "sloviensky", "starosloviensky" a pod. Tak v známej knihe *Život a dielo Metoda pravoučiteľa národa slovienskeho* - kde už v titule knihy sa predstavuje nikdy neexistujúci "národ sloviensky" - čítame:

— "...cisár, spoznajúc bystrosť jeho, dal mu spravovať kniežatstvo *slovienske* (...) akoby predvídal, že ho bude chcieť poslať *Slovienom* za učiteľa" (str. 27).

Trocha nižšie však:

— (Metod) "odišiel do štátnej služby v *slovenskej oblasti*" (str. 30).

— "Konštantín a Metod bezpečne ovládali *slovenský jazyk*" ale "prekladali do *starosloviencinu*" (str. 28). Výsledok ich námah bol však zase "*slovenský preklad*" (str. 28), "*slovenský* bohoslužobný jazyk a *slovenské* bohoslužobné knihy" (str. 35).

Ale po ich schválení v Ríme, "Cyril, ktorý pre uskutočnenie idey o *slovenskom* bohoslužobnom jazyku toľko urobil" (str. 35), lúčiac sa s bratom Metodom použil "*starosloviensky výraz*" (str. 36).⁶⁰

Aj v nasledujúcej kapitole iný autor napriek tomu, že ohľadom tzv. moravizmov-panonizmov v staroslovanských pamiatkach ruskej redakcie

⁵⁶ B.CHROPOVSKÝ, *Významné slovanské náleziská na Slovensku*, Bratislava, 1978, str.10.

⁵⁷ ES, zv. VI, str.280. Ešte očividnejšie sa prejavuje tento ničím neopodstatnený terminologický kontrast v tomto novšom texte: "Obyvateľstvo celého územia Slovenska, ale aj niektorých južných príahlhlých oblastí (južný Abov, Boršod a Novohrad) bolo nepochybne od začiatku 10. stor. *slovenské*, konkrétnejšie *západoslovenské*. Potom začali na toto územie postupne prenikať a sa tu aj trvalo usaďovať *starí Maďari*." A trocha nižšie: "Ostatné územie Slovenska bolo v absolvutej prevahе obývané *predkami dnešných Slovákov. Maďari* hrali na tomto území..." R. MARSINA, *O osídlení Slovenska od 11. do polovice 13. storočia*, in: *Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše*, Bratislava, 1984, str. 53 a 55. (Zvýraznenia kurzívou sú moje.) Potom sa nemožno veľmi čudovať, ak v diele publikovanom v sérii *Studia historica* Maďarskej akadémie vied v nemeckom jazyku, teda určenom pre širokú svetovú vedeckú pospolitosť, čítame: "So werden z.B. zahlreiche slawische Wörter der Landnahmezeit aus der slowakischen Sprache abgeleitet, obgleich das slowakische Volk und die slowakische Sprache erst Jahrhunderte später entstanden..." G.GYÖRFFY, *Wirtschaft und Gesellschaft der Ungarn um die Jahrtausendwende*, Budapest, 1983, str.21. (Ako možno odvádzat jazykové výpožičky z jazyka, ktorý vznikne až o niekoľko storočí neskôr, to by musel maďarský historik jazykovedcom, ale i normálne logicky mysliacim čitateľom vysvetliť.)

⁵⁸ B. CHROPOVSKÝ, c.d., str.10.

⁵⁹ ES, zv. VI, str.279.

⁶⁰ E. PAULINY, *Metodov život v rekonštrukcii*, in *Život a dielo Metoda pravoučiteľa národa slovienskeho*, Bratislava, 1985 (Zvýraznenia kurzívou sú v týchto citátoch moje).

správne vyhlasuje: "O niektorých moravizmoch-panonizmoch v texte Života Metoda možno dosť preukázne tvrdiť, že sú to *slovakizmy*" (str. 46), ktoré pochádzajú "zo slovenskej jazykovej sféry" (str. 48), v texte príspevku píše:

- "staroslovienska reprodukcia buly pápeža Hadriána" (str. 45)
- "slovienska liturgia" (str. 45, 69, 70, 194, 195, 196, 197)
- "sloviensky obrad" (str. 72), ale aj "starosloviensky obrad" (str. 71, 72)
- "slovanská liturgia" (str. 194, 195), ale aj "staroslovienska liturgia" (str. 198)
- "slovanské písmo", ale tiež "slovienske písmo" (str. 56, 68)
- "slovanská literatúra" a "slovanská kultúra" (str. 47)
- "starosloviencina" (str. 48, 68), ale: "slovanský jazyk" (str. 68)
- "slovienski učitelia" (str. 49), ale: "slovanská misia" (str. 67)
- "slovienske evanjelium", "slovienske knihy" (str. 57, 196), ale aj: "slovanské knihy" (str. 68) a "starosloviensky misál" (str. 197)
- "kniežatstvo slovienske" (str. 55), ale aj "kniežatstvo slovanské" (str. 67) vo vzťahu na ten istý predmet.

— "slovienske duchovenstvo" (str. 69, 70).⁶¹

V tom istom teste, kde sa absolútne nenachádzajú termíny *Slovák*, *slovenský*, nasledujúce kapitoly sa hemžia výrazmi "Čech", "Česi", "český štát", "Čechy", a už vo vzťahu na 9. storočie (str. 137), napriek tomu, že aj český historik objektívne konštatoval, že "až do roku 872 zůstává nám česká historie beze jmen".⁶² Ba aj tam, kde sa reprodukuje v slovenskom preklade staročeský text *Život svätých Crha a Strachoty* zo 14. storočia, v ktorom sa už nachádza aj novší tvar "Slovák"⁶³, súčasný slovenský autor poznamenáva: "Ktoré slovanské etnikum sa tu nazýva Slovák, Slováci, nedá sa jednoznačne zistiť." (str. 143). Aby sa len vyhol použitiu etnonymu Slovák, musí sa uchyľovať aj k takýmto slovným akrobatizmom: "Gorazd, najvzdelanejšia osobnosť nitriansko-moravského duchovenstva domáceho, nitrianskeho pôvodu." (str. 195).

Orientovať sa v podobnom terminologickom chause nie je naozaj ľahko. U vedeckých pracovníkov iných národov sa postupuje celkom ináč. Ak napríklad v starom gréckom teste z 13. storočia ochridský arcibiskup Demetrios označuje sv. Metoda ako vychovávateľa "mýzijského ľudu", bulharský historik v príspevku určenom pre širokú zahraničnú verejnosť neváha podať takého vysvetlenie: "*L'écrivain byzantin se servait, en occurrence, de l'appellation 'peuple de Mésie' pour designer le people bulgare.*"⁶⁴ Ako sme už spomenuli, celkom tak postupujú aj českí historici a filológovia, ktorí ak nájdú napríklad v *Chronicon Moissiacense* výraz "ad Beu-Winides", nerobia si nijaké zbytočné problémy, ale ho preložia: "proti českým Vinidům",⁶⁵ hoci všetci vieme, že na začiatku 9. storočia, na ktorý sa ten text vzťahuje, nebolo ešte nijakého českého etnika, tým menej českého štátu. Veď i český historik kladie počiatok procesu vznikania

⁶¹ Š. ONDRUŠ, *Metodovo dedičstvo u južných Slovanov*, in: *Život a dielo Metoda prvoučiteľa národa slovienskeho*, Bratislava, 1985.

⁶² R. TUREK, *Slavníkovci a jejich panství*, Hradec Králové, 1982, str.108.

⁶³ "Charvaty a Slováky", MMFH, zv.II, str.315.

⁶⁴ D. ANGELOV, c.d., str. 8.

⁶⁵ MMFH, zv.I, str.60.

českého štátu do rokov 885-889.⁶⁶ Podobne nik nepopiera Srbom, aby výraz "Slavorum rex", ktorým sa v prameňoch označuje ich knieža Mihail (1051-1081), prekladali ako "srbský kráľ". Podobnými poukazmi mohli by sme zaplniť celé strany.

Kde však väzí prvá príčina tejto bojazlivej a konfúznej terminológie mnohých slovenských autorov?

2.4 *Praetium operis* pána Polívku

Ako sme už naznačili, výrazy "Sloven", "sloviensky" začali používať predovšetkým slovenskí filológovia. Tí však vyšli všetci bez výnimky zo známej "Pražskej školy", o ktorej je už dnes aj celkom "úradne" známo, že bola jedným z najúčinnejších nástrojov, ktorými si posluhovať český mikroimperializmus na propagovanie svojej ideologickej fikcie "československého národa". Po vzniku Česko-Slovenska v roku 1918, ktoré tiež bolo čoskoro úradne premenované na "Československo", zákon č.122/1920 sankcionoval aj neexistujúci "československý jazyk" ako úradný jazyk nového štátneho útvaru.⁶⁷ Predstavitelia pražskej filologickej školy pohotovo vyfabrikovali na "vedecké podmurovanie" tejto fikcie "československý jazyk", ktorého retrospektívnu projekciu nazvali "pračeskoslovenským jazykom".⁶⁸

V rámci tejto koncepcie nebolo jednoducho miesta pre osobitný slovenský jazyk – ako ani pre slovenský národ – ak len nie ako nárečie českého jazyka, ktorým hovorila "slovenská vetev" českého národa. Pretože však každý národ sa usiluje "poohaliti" starinu zamútenú neprehľadnými tmami vekov" (J. M. Hurban), logika nejestvovania slovenského národa nemohla priustaviť jeho dávnu existenciu, tobôž ešte jeho politický, kultúrny a náboženský primát v priestore západných Slovanov v 9. a 10. storočí. Preto vyšiel z pražskej filologickej školy pokus o vytretie Slovákov z najstarších dejín Slovanov uvedením fikcie akýchsi "Slovénov" a ich "slovénského jazyka".

Prvý a rozhodujúci krok v tomto smere urobil Gebauerov žiak Jiří Polívka v roku 1883 – teda vo vrcholnom období českého "slovákovilstva" – keď v *Slovanskom sborníku* uverejnil článok "Kterým jazykem psány jsou nejstarší památky jazyka slovanského — **starobulharsky** či **staroslovensky**?". (Zvýraznenie je moje.) V tomto článku dr. Polívka navrhhol, aby sa v češtine namiesto dovtedajšieho všeobecne užívaného termínu "jazyk staroslovenský" — ktorým sa správne prepisovali v starých dokumentoch sa vyskytujúce výrazy **język' slovän'sk'** či **slovjansk'**, ale aj **język' sloven'sky** — začalo písati "**staroslověnský**". Uvedením tejto typicky a takmer výlučne českej grafémy do transkripcie adjektíva označujúceho jazyk, ktorým kázali a písali Konštantín a Metod, celkom nebadane sa utvoril akýsi optický súvis medzi češtinou a týmto najstarším kultúrnym jazykom Slovanov. Ak sa k tomu pridá už dávno formulovaný mýtus o

⁶⁶ Porov.. D.TŘEŠTÍK, *Bořivoj a Svatopluk — vznik českého štátu a Velká Morava*, in *Velká Morava a pocátky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str.293.

⁶⁷ Porov. M. Š. ĎURICA, *Die historische und sprachwissenschaftliche Entwicklung der slowakischen Sprache*, München, 1981, str. 9 a nasl.

⁶⁸ F.TRÁVNÍČEK, *Historická mluvnice československá*, Praha, 1935, str.23 a *passim*.

tzv. *translatio regni*,⁶⁹ ktorým boli úspešne potlačované staré národné tradície najmä u moravských Slovákov⁷⁰, je možno hypotézovať skutočný nepriznaný cieľ tejto zdanlivo malichernej ortografickej novoty: prispieť k potlačeniu starých národných tradícií aj u Slovákov v Uhorsku a pripraviť tak pôdu pre asimilovanie všetkých Slovákov do „československej“ etnickej i jazykovej jednoty. Nepriamo to dosvedčuje aj bezprostredné adoptovanie tohto návrhu prakticky všetkými významnými českými slavistami, hoci návrh vyšiel od ich celkom mladého žiaka v jeho prvej publikovanej práci.

Počnúc Poliakmi Polívkova novota narazila však na kritické odmietnutie tejto vedecky nijako neodôvodnej grafickej formy, takže jeho spôsob transkripcie ostal doposiaľ obmedzený takmer výlučne na areál českého jazyka.⁷¹

Pod priamym vplyvom tohto úzu Pražskej školy na jej spočiatku úplne závislí slovenskí slavisti obdobia medzi prvou a druhou svetovou vojnou spolu s koncepciou „československej jazykovej jednoty“ preberali materiálne aj tento česky neologizmus v jeho pôvodnej forme, teda s českou grafémou „ě“, ktorú slovenská abeceda nepozná. Neskôr, najmä v období prvej Slovenskej republiky, namiesto kritického odmietnutia za príkladom ostatných slovanských i neslovanských filológov (až na niekoľkých Pražskou školou ovplyvnených výnimiek), slovenskí filológovia a slavisti začali používať „poslovenčené“ tvary „Slovieni“, „sloviensky“.

Používanie týchto výrazov – ktoré nemajú ani z historického, ani z filologického hľadiska nijaké vedecké opodstatnenie⁷² – ako sme aj na vyššie citovaných príkladoch ukázali, nijako neprispieva ani ku presnosti, ani k jasnosti výkladu, ale viedie skôr k citeľnej konfúzii pojmov a nimi označovaných realít. Bolo by iba ziskom pre slovenskú vedeckú terminológiu, keby sa i slovenskí slavisti a iní vedeckí a publicistickí pracovníci konečne zbavili tohto historického balastu čechoslovakistickej Pražskej školy a nasledovali príklad všetkých ostatných slovanských kolegov adoptujúc jasnú terminológiu **Slovan-Slovenia-slovanský** a **Slovák-Slováci-slovenský**. Na potrebné rozlišovanie historických fáz vývoja stačia úplne – ako je to u iných národov – náležité adjektíva (najstarší, starý, stredoveký a pod.). Túto jednoduchú, jasnú a historicky aj filologicky fundovanú terminológiu dôsledne používal vo svojich vedeckých a vulgarizačných dielach jeden z najsolídnejších znalcov najstarších slovenských dejín, profesor na

⁶⁹ „Regnum Moraviae...reintegratum est et in Bohemiam translatum.“

Tzv. *Dalimilova kronika*, kap.24.

⁷⁰ „Počínaje vlastní Moravou, nutno konstatovat, že staré kulturní, politické a ideologické tradice spjaté se jmény Rostislava, Svatopluka, Konstantina, Metoděje, Gorazda byly většinou v průběhu věků potlačeny importovanými tradicemi jednak z Čech (např. václavskou), jednak z Panonie (štěpánskou na Slovensku)“. L. E. HAVLÍK, *Úvod*, in: MMFH, zv. V, str. 32.

⁷¹ R. VEČERKA, *Tschechische Terminologie der ältesten slawischen Schriftsprache*, in: *Paleobulgarica/Starob'lgaristika*, Sofija, IX, 1985, 1, str.103.

⁷² Napríklad v ruskej vedeckej literatúre, ak má autor zohľadniť túto formu, označí ju ako hypotetickú: *slověne. Porov. O. N. TRUBAČEV, *Jazykoznanie i etnogeneza Slavjan po dannym etimologii i onomastiki*, in: *Voprosy jazykoznanija*, Moskva, 1982, 5, str. 7.

Pápežskom Orientálnom Inštitúte v Ríme, dr. Michal Lacko (1920 – 1982) ⁷³ a používajú ju aj iní od Pražskej školy nezávislí slovenskí vedeckí pracovníci nielen v zahraničí, ale pomaly už aj na Slovensku. Ako prvý ešte neistý krok zjavujú sa totiž aj takéto bizarné formy: "Slov(i)eni, slov(i)ensky a pod.

3.0 Na záver

Nemožno sa nám tu obšírnejšie pozastaviť pri všetkých jednotlivých argumentoch, ktoré dnes prístupné pramene a bohatá vedecká literatúra historická, archeologická i filologická s ich pomocnými vedami nám dávajú k dispozícii, aby sme si mohli dať odpovede vedeckej istoty, prípadne solídne podložených hypotéz na otázku, ktorú sme si položili na začiatku tejto rozpravy. Ale na základe toho, čo sme si tu v krátkosti načrtli a čo sa dá vyťažiť z citovanej i tu explicitne neuvedenej literatúry, môžeme sa pokúsiť o formulovanie odpovede v niekoľkých základných bodoch.

3.1 Územie, ktoré sa v najstarších i v neskorších prameňoch označuje ako Morava (ale aj inými názvami, ako "kráľovstvo Rastislava", "Mýzia", "západná Mýzia" a i.) sa rozprestieralo od dnešnej Českomoravskej vysočiny až po horný tok rieky Tisy, a od karpatského oblúka až po Dunaj na území dnešného Dolného Rakúska so severou časťou panónskej nížiny (viď hore mapku č.1). Najväčšia časť toho územia tvorí aj dnes územie Slovenskej republiky.

3.2 Celé to územie možno už od konca 4., iste od 5.- 6.storočia bolo obývané slovanskými kmeňmi predovšetkým západnej, ale čiastočne aj južnej migračnej vlny.

3.3 Toto slovanské obyvateľstvo, ktorého sídlisková kontinuita na tomto území je historicky aj archeologicky dokázaná, počnúc od 7. storočia začalo prekonávať kmeňové zriadenie a vstúpilo do integračného procesu vyšších foriem hospodárskeho, spoločenského, vojenského, politického i kultúrneho života. Aspoň od začiatku 9. storočia začalo prijímať aj kresťanské náboženstvo. Tento integračný proces podmieňoval etnickú diferenciáciu a dosiahol mimoriadnu intenzitu v 9. storočí utvorením ranofeudálneho štátneho útvaru, zvaného Morava.

3.4 Výsledkom tohto historického vývoja na území Slovenska je utvorenie sa osobitnej etnickej individuality, ktorá sa už vtedy jasne odlišovala od ostatných susedných i vzdialenejších slovanských kmeňov a etnických celkov napriek tomu, že si zachovala ako vlastné etnonymum všeobecný názov Slovanov "Sloven, Slován alebo Slovjan" (od 14.- 15. storočia "Slovák", ale "Slovenka", "slovenský", a neskôr "Slovensko").

3.5 Preto možno celkom oprávnene tvrdiť, že dejiny Slovákov sa začínajú príchodom ich slovanských predkov na územie starého Slovenska, na ktorom sa

⁷³ Pozri napr. M. LACKO, *Sv. Cyril a Metod a Slovensko*, in: *Most*, X, 1963, 1-4, str. 207-229; *Počiatky slovenských dejín a obdobie Veľkomoravskej ríše*, in: J. M. RYDLO (ed.), *Slovensko v retrospektíve dejín*, Lausanne, 1976, str. 15-41.

toto slovanské etnikum postupným procesom etnogenézy diferencovalo a vyvinulo do osobitného kultúrneho a politického spoločenstva slovenského národa.

* * *

Pred polstoročím slovenský historik napísal: "Slovenský vedec má vyznačenú svoju úlohu, ktorá pozostáva v neustálej obrane, v príprave k nej a potom, a na to by sa nemalo zabúdať, v revízii (v uvádzaní na pravú mieru) hodnôt a bojových prostriedkov, používaných proti nám a našim existenčným záujmom národným. Syntéza oboch úloh obranne-tvorivej i revízne-kritickej bude znamenať vždy hlavný prínos a pokrok v našom kultúrnom podnikaní."⁷⁴ Ak pozorne sledujeme našu novú i najnovšiu vedeckú literatúru, musíme uznať, že napriek toľkým a takým zmenám politického, hospodárskeho i kultúrneho rázu, ktoré sa odvtedy udiali na Slovensku, sloboda si zachovávajú ešte stále úplnú platnosť a aktuálnosť. Slovenskí historici, archeológovia i jazykovedci vykonali za tieto posledné desaťročia úctyhodný kus práce a dosiahli neraz veľmi pozoruhodné, ba až neočakávané výsledky. Nikdy v dejinách tieto vedné odbory na Slovensku neboli ešte tak solídne organizované a vybavené kvalifikovaným a početným personálom i materiálnymi prostriedkami, ako donedávna boli a relativne sú aj v súčasnosti. Napriek tejto pozitívnej, potenciálne až optimálnej situácii nebola však dosiaľ uspokojivo spracovaná problematika etnogenézy slovenského národa;⁷⁵ ale ani čiastkové dôležité vedecké zistenia na poli tejto tématiky neboli ich autormi formulované s jednoznačnou terminologickou jasnosťou, ani náležite sprístupnené širšej svetovej vedeckej pospolitosti.

Bezpochyby hrali pritom určitú úlohu nielen tvrdo podmieňujúca politická situácia, ale aj akýsi *metus reverentialis*, ktorý slovenskí vedci zdedili voči svojim niekdajším učiteľom a potom kolegom z Prahy a z Budapešti. Sú náznaky, že mladšia generácia slovenských historikov sa bude pohybovať slobodnejšie aj v tomto ohľade.

Ale najhlbšou príčinou tohto stavu bolo akiste historické nešťastie Slovákov, že po takých slubných začiatkoch v 9. storočí, v nasledujúcich dvoch storočiach postupne stratili svoju vlastnú politickú a mocenskú organizáciu, svoj nezávislý národný štát. Lebo "pravda a práva národov bez moci nemajú garanciu svojho jestvovania" – ako to už pred viac než sto rokmi napísal jeden z hlavných osnovieľov "Žiadostí" z roku 1848 i "Memoranda slovenského národa" z roku 1861, Štefan Marko Daxner.⁷⁶

DOKUMENTAČNÉ ODKAZY

¹ Viď *Magnae Moraviae fontes historici*, Praha-Brno, 1966-1977, 5 zv., *passim*. (v ďalšom MMFH).

² B. DOSTÁL, *Das Vordringen der Grossmährischen materiellen Kultur in die Nachbarländer*, in *Magna Moravia. Sborník k 1100. výročí príchodu byzantskej misie na Moravu*, Praha, 1965, str. 367.

³ "Nitrianske kniežatstvo nechápeme ako náhodný útvar, ktorý vznikol z ničoho, ale ako výsledok dlhšieho hospodárskeho, politického i vojenského procesu, začínajúceho na strednom Dunaji už v 6. storočí, keď na toto

⁷⁴ F. BOKEŠ, *Cesty slovenskej vedy*, in: J. SEDLÁK - J. MEŠŤANČÍK, *Slovenská kniha 1939-1941*, Bratislava, 1942, str.56.

⁷⁵ Porov. J. LUKAČKA, *Vzťah historickej vedy k iným vedným disciplínam*, in: *Historický časopis*, 34, 1986, I, str.106.

⁷⁶ *Slovenké Pohľadi*, 1892, str. 312.

územie a na priľahlú Moravu lokalizujeme i Samovu ríšu.” T. KOLNÍK, *Príchod Slovanov*, in *Slovensko. dejiny*, Bratislava, 1971, str. 172.

⁴ V. VAVŘÍNEK, *Církevní misie v dejinách Veľké Moravy*, Praha, 1963, str. 145

⁵ Kontinuitu osídlenia severných oblastí Slovenska, ktoré v 9. a začiatkom 10. storočia tvorili súčasť moravskej štátnosti na základe výskumu a kritického prehodnotenia súdobých písaných prameňov, ako aj archeologických a jazykovedných informácií presvedčivo dokázal Ján BEŇO, *Osídlenie severného Slovenska*, Košice, 1985. Porov. aj prehľadný súpis a charakteristiky archeologických nálezov, in *Významné slovanské náleziská na Slovensku*, Bratislava, 1978

⁶ M. KUČERA, *Veľká Morava a začiatky našich národných dejín*, in *Historický časopis* (Bratislava), 33, 1985, 2, str. 163-199

⁷ Meyers Lexikon, siebente Aufl., Leipzig, 1929, zv. XI, str. 338.

⁸ Der Grosse Brockhaus. Handbuch des Wissens in zwanzig Bänden, Leipzig, 1934, zv. XVII, str. 484.

⁹ “Slowacy... Obecne swe siedziby zajeli S. okolo VII. w. po Chr.” Wielka ilustrowana Encyklopedia powszechna, Kraków, s.a., zv. XVI, str. 95.

¹⁰ Der Neue Brockhaus. Allbuch in vier Bänden und einem Atlas, Leipzig, 1942, zv. 4, str. 231.

¹¹ Schweizer-Lexikon in sieben Bänden, Zürich, 1948, zv. VI, str. 1411.

¹² Der Grosse Herder. Nachschlagewerk für Wissen und Leben. Fünfte, neugearbeitete Aufl. von Herders Konversationslexikon, Freiburg, i.Br., 1956, zv. 8, str. 786.

¹³ “La regione storica della Slovacchia trae il suo nome dalle popolazioni slavo-occidentali **che nel sec. 6° passarono i Carpazi e vi si insediarono stabilmente**, con centro poi il principato di Nitra”. Dizionario encicopedico italiano, Roma, 1960, zv. XI, str. 371 - Ten istý text preberá i novší Lessico universale italiano di lingua, lettere, arti, scienze e tecnica, Roma, 1979, zv. XXI, str. 206.

¹⁴ Encyclopaedia Britannica. A New Survey of Universal Knowledge, Chicago- London-Toronto, 1961, zv. 22, str. 799.

¹⁵ Meyers Neues Lexikon in acht Bänden, Leipzig, 1964, zv. VII, str. 553.

¹⁶ Grand Larousse encyclopédique en dix volumes, Paris, 1964, zv. IX, str. 862.

¹⁷ Hrsg. von Gerd SEIBERT u. Erhard WENDELBERGER, Stuttgart, 1972, zv. 10, str. 4474.

¹⁸ “Gli Slovacchi debbono aver occupato la regione fra il VI e VII secolo provenendo dai Carpazi”. Grande Dizionario Encicopedico UTET, Torino, 1972, zv. XVII, str. 390.

¹⁹ Das moderne Lexikon in zwanzig Bänden, Berlin-München-Wien, 1972-1973, zv. XVII, str. 244.

²⁰ The New Encyclopaedia Britannica in 30 volumes. Micropaedia, volume IX, Chicago-London-Toronto-Geneva-Sydney-Tokyo-Manila-Seoul-Johannesburg, 1974, str.275. Takmer doslovne preberá tieto údaje aj novšia The Macmillan Encyclopedia, London, 1981, str. 1126.

²¹ “Slovaquie. Histoire. La tribu slave des Slovaques s’installe dans le pays au VII s.” - Pluridictionnaire Larousse. Dictionnaire encyclopédique de l’enseignement, Paris, 1977, str. 1284.

²² Knaurs Lexikon A-Z, München-Zürich, 1978, str. 853; Das Neue Universal-Lexikon. Nachschlagewerk in drei Bänden, Köln, 1979, zv. III, str. 1784.

²³ Encyclopaedia Universalis, Paris, 1980, zv. 14, str. 1070.

²⁴ Encyclopedie Europea, Milano, 1980, zv.X, str. 644.

²⁵ Lexikon der Weltgeschichte. Von der Vorzeit bis zur Gegenwart, Bayreuth, 1984, str.1327.

²⁶ Meyers Grosses Universallexikon, Mannheim-Wien-Zürich, 1985, zv. 14, str. 110.

²⁷ Tamtiež, str. 107.

²⁸ Grand dictionnaire encyclopédique Larousse, Paris, 1985, zv. 9, str. 9634.

²⁹ Ilustrovaný encyklopedický slovník, III, Praha, 1982, str. 312. Českí autori tu nepoužívajú komplikované opisy, ani výrazy «Slovenci,Slovieni» a pod., ale **hovoria o Slovensku a o Slovákoch**.

³⁰ A. GRÉBERT, Die Slowaken und das Grossmährische Reich. (Beitrag zum ethnischen Charakter Grossmährens), München, 1965.

³¹ Słownik starożytności slowiańskich, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1967, zv. 3, str. 291.

³² A. RUTTKAY, Problematika historického vývoja na území Slovenska v 10.-13. storočí z hľadiska archeologického bádania, in: J. POULÍK - B. CHROPOVSKÝ a kolektív, *Velká Morava a počiatky československej štátnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 147.

³³ Porov. M. S. ĎURICA, Die historische und sprachwissenschaftliche Entwicklung der slowakischen Sprache, München, 1981; La lingua slovaca. Profilo storico-filologico con guida bibliografica, Padova, 1983; Dedičstvo sv. Cyrila a Metoda v dejinách slovenského národa, Padova, 1984 a Slovenský národ a dielo sv. Metoda, Padova, 1986.

³⁴ P. RATKOŠ, Kontinuita slovenského osídlenia v 9.- 11. storočí, in: Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše, Bratislava, 1984, str. 13 - 38.

³⁵ R. MARSINA, O osídlení Slovenska od 11. do polovice 13. storočia, in Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše, Bratislava,1984, str. 39-60.

- 36 *Encyklopédia Slovenska*, Bratislava, 1977-1982, zv. VI, 1982, str. 274.
- 37 ES, zv. VI, str.275.
- 38 ES, zv. V, str. 274.
- 39 J. ŠKULTÉTY, *Sketches from Slovak History*, Middletown, Pa., 1930, str.30.
- 40 *Slovník slovenského jazyka*, Bratislava, 1964, zv. IV, str. 120.
- 41 Prof. Günther STÖKL im Vorwort zu J. BUJNOCH (Hrsg.), *Zwischen Rom und Byzanz. Leben und Wirken der Slawenapostel Kyrrilos und Methodios nach den Pannonischen Legenden und der Klämensvitae. Bericht von der Taufe Russlands nach der Laurentiuschronik*, Graz- Wien-Köln, 1972, str. 8.
- 42 B. CHROPOVSKÝ, *Včasnoslovanský a predvelkomoravský vývoj na území Československa*, in *Velká Morava a počátky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 91.
- 43 J. DEKAN, *Velká Morava. Doba a umenie*, Bratislava, 1976, str. 34.
- 44 "Existence moravského státního útvaru nejen diferencovala jeho etnikum od sousedních, ale i umožňovala formování národnosti" (pod-a neho «moravskej»). L. E. HAVLÍK, *Velká Morava v kontextu evropských a obecných dějin*, in: *Velká Morava a počátky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str. 189.
- 45 "Comme on le sait, c'était l'époque ou l'ancienne communauté des Slaves avait été depuis longtemps fragmentée au plan ethno-territorial et ethno-culturel. On était en présence de différents états et nations slaves, chacun d'eux ayant sa conscience nationale spécifique et sa langue particulière" D. ANGELOV, *L'oeuvre de Méthode en Bulgarie*, in: *Bulgarian Historical Review* (Sofija), 13, 1985, 2, str. 6.
- 46 MMFH, I - IV, *passim*.
- 47 Porov. L. NIEDERLE, *Manuel de l'antiquité slave*, Paris, 1923, zv. I, str. 158-159.
- 48 Porov. B. VARSÍK, *Zo slovenského stredoveku*, Bratislava, 1972, str. 134.
- 49 "Podobné postavení (ako Moravská ríša Svätoplukova) získal polský a uherský stát až o více jak sto let později a český dokonce ještě za mnohem delší dobu." L. E. HAVLÍK, *O politických osudech a zahraničných vztažích státu a říše Moravanů*, in P. RATKOŠ (ed.), *O počiatkoch slovenských dejín*, Bratislava, 1965, str. 124.
- 50 D. ANGELOV, *Die Entstehung des bulgarischen Volkes*, Berlin, 1980, str. 98 a nasl.
- 51 Porov. N. S. TANAOCSA - T. TEOEOI, *L'extension de la domination bulgare au nord du Danube aux VIIIe - Xe siecles*, in: *Etudes balcaniques*, (Sofija), 4,1984, str. 110-120.
- 52 Porov. *Istorja na B'lgarija v četirinadaset toma*. Tom vtori. *P'rva b'lgarska d'ržava*, Sofija, 1982, *passim*.
- 53 "Die Gesamtheit der materiellen Kultur Grossmährens, besonders seines Kerngebietes, war mit ihrem Niveau der Kultur anderen westslawischen Länder um ein halbes, ein ganzes oder sogar um anderthalb Jahrhunderte voraus, was durch solche Produktionsbereiche , wie das Gold- und Silberschmiedehandwerk, das Töpferhandwerk, die monumentale christlich-sakrale Baukunst und nicht zuletzt auch auf dem Gebiet der geistigen Kultur genügend bezeugt wird." K. JAŽDŽEWSKI, *Urgeschichte Mitteleuropas*, Wroclaw, 1984, str.469.
- 54 "Vers le milieu du IXe siècle, le christianisme possédait déjà un status de religion d' Etat en Moravie" - konštatuje bulharský historik akademik Dimitar ANGELOV, *L'oeuvre de Méthode en Bulgarie*, in: *Bulgarian Historical Review* (Sofija), 13,1985, 5, str.6.
- 55 Porov. MMFH, zv. I-IV, *passim*.
- 56 B.CHROPOVSKÝ, *Významné slovanské náleziská na Slovensku*, Bratislava, 1978, str.10.
- 57 ES, zv. VI, str.280. Ešte očividnejšie sa prejavuje tento ničím neopodstatnený terminologický kontrast v tomto novšom teste: "Obyvateľstvo celého územia Slovenska, ale aj niektorých južných príahlých oblastí (južný Abov, Boršod a Novohrad) bolo nepochybne od začiatku 10. stor. slovanské, konkrétnejšie západoslovanské. Potom začali na toto územie postupne prenikať a sa tu aj trvalo usadzovať *starí Maďari*." A trocha nižšie: "Ostatné územie Slovenska bolo v absolútnej prevahe obývané *predkami dnešných Slovákov*. *Maďari* hrali na tomto území..." R. MARSINA, *O osídlení Slovenska od 11. do polovice 13.storočia*, in: *Slovenský ľud po rozpade Veľkomoravskej ríše*, Bratislava, 1984, str. 53 a 55. (Zvýraznenia kurzívou sú moje.) Potom sa nemožno veľmi čudovať, ak v diele publikovanom v sérii *Studio historica Maďarskej akadémie* vied v nemeckom jazyku, teda určenom pre širokú svetovú vedeckú pospolitost, čítame: "So werden z.B. zahlreiche slawische Wörter der Landnahmezeit aus der slowakischen Sprache abgeleitet, obgleich das slowakische Volk und die slowakische Sprache erst Jahrhunderte später entstanden..." G.GYÖRFFY, *Wirtschaft und Gesellschaft der Ungarn um die Jahrtausendwende*, Budapest, 1983, str.21. (Ako možno odvádzať jazykové výpožičky z jazyka, ktorý vznikne až o niekoľko storočí neskôr, to by musel maďarský historik jazykovedcom, ale i normálne logicky mysliacim čitateľom vysvetliť.)
- 58 B. CHROPOVSKÝ, c.d., str.10.
- 59 ES, zv. VI, str.279.
- 60 E. PAULINY, *Metodov život v rekonštrukcii*, in *Život a dielo Metoda prvoučiteľa národa slovenskeho*, Bratislava, 1985 (Zvýraznenia kurzívou sú v týchto citátoch moje).

- ⁶¹ Š. ONDRUŠ, *Metodovo dedičstvo u južných Slovanov*, in: *Život a dielo Metoda prvoučiteľa národa slovenskeho*, Bratislava, 1985.
- ⁶² R. TUREK, *Slavníkovci a jejich panství*, Hradec Králové, 1982, str.108.
- ⁶³ "Charvaty a Slováky", MMFH, zv.II, str.315.
- ⁶⁴ D. ANGELOV, c.d., str. 8.
- ⁶⁵ MMFH, zv.I, str.60.
- ⁶⁶ Porov.. D.TŘEŠTÍK, *Borivoj a Svatopluk — vznik českého státu a Velká Morava*, in *Velká Morava a pocátky československé státnosti*, Praha-Bratislava, 1985, str.293.
- ⁶⁷ Porov. M. S. ĎURICA, *Die historische und sprachwissenschaftliche Entwicklung der slowakischen Sprache*, München, 1981, str. 9 a nasl.
- ⁶⁸ F.TRÁVNÍČEK, *Historická mluvnice československá*, Praha, 1935, str.23 a passim.
- ⁶⁹ "Regnum Moraviae...reintegratum est et in Bohemiam translatum." Tzv. *Dalimilova kronika*, kap.24.
- ⁷⁰ "Počínaje vlastní Moravou, nutno konstatovat, že staré kulturní, politické a ideologické tradice spjaté se jménem Rostislava, Svatopluka, Konstantina, Metoděje, Gorazda byly většinou v průběhu věků potlačeny importovanými tradicemi jednak z Čech (např. václavskou), jednak z Panonie (štěpánskou na Slovensku)". L. E. HAVLÍK, *Úvod*, in: MMFH, zv. V, str. 32.
- ⁷¹ R.VEČERKA, *Tschechische Terminologie der ältesten slawischen Schriftsprache*, in: *Paleobulgarica/Starob'lgaristika*, Sofija, IX, 1985, 1, str.103.
- ⁷² Napríklad v ruskej vedeckej literatúre, ak má autor zohľadniť túto formu, označí ju ako hypotetickú: *slovène. Porov. O. N. TRUBAČEV, *Jazykoznanie i etnogeneza Slavjan po dannym etimologii i onomastike*, in: *Voprosy jazykoznanija*, Moskva, 1982, 5, str. 7.
- ⁷³ Pozri napr. M. LACKO, *Sv. Cyril a Metod a Slovensko*, in: *Most*, X,1963,1-4, str. 207-229; *Počiatky slovenských dejín a obdobie Veľkomoravskej ríše*, in: J. M. RYDLO (ed.), *Slovensko v retrospektive dejín*, Lausanne, 1976, str. 15-41.
- ⁷⁴ F. BOKES, *Cesty slovenskej vedy*, in: J. SEDLÁK - J. MEŠŤANČÍK, *Slovenská kniha 1939-1941*, Bratislava, 1942, str.56.
- ⁷⁵ Porov. J. LUKAČKA, *Vzťah historickej vedy k iným vedným disciplínam*, in: *Historický časopis*, 34, 1986, 1, str.106.
- ⁷⁶ *Slovené Pohľadi*, 1892, str. 312.

+++++

Aha čo vymysleli modré chytré na zníženie deficitu?

30. august 2010, [krija](#)

Samozrejme okrem zvyšovania DPH a iných ožobračujúcich praktík, ktoré im nie sú cudzie. Ako inak, znova ide o pokus administratívne znížiť deficit za pomoci účtovných trikov, v krajinách kde sa previedla dôchodková reforma. Obdobne postupovali aj za Kánika na MPSVaR ked' administratívne znížili nezamestnanosť. To bolo kriku, ked' sa do deficitu nezapočítaval Ficove PPP. V liste, ktorý bol zaslaný Európskej komisií dňa 6. augusta nesmel podpis za Slovenskú republiku chýbať.

Štáty EÚ usilujú o nové rozpočtové pravidlo kvôli dôchodkovej reforme.

Deväť prevažne východoeurópskych štátov únie požiadalo EÚ, aby zvážila zmene svojich účtovných pravidiel tak, aby mohli znížiť rozpočtový deficit a zadlženosť štátov, ktoré realizovali dôchodkové reformy. Jedná sa o štáty: Litva, Lotyšsko, Bulharsko, Švédsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Poľsko a Česká republika

Nemecko však okamžite vyjadrilo nedôveru voči návrhu

Výzva na preskúmanie účtovných pravidiel prichádza po mesiacoch otrasov na trhoch, potom, ako mnoho vlád EÚ bolo vyzvaných, aby znížili náklady a aby čeliли znižovaniu obrovského

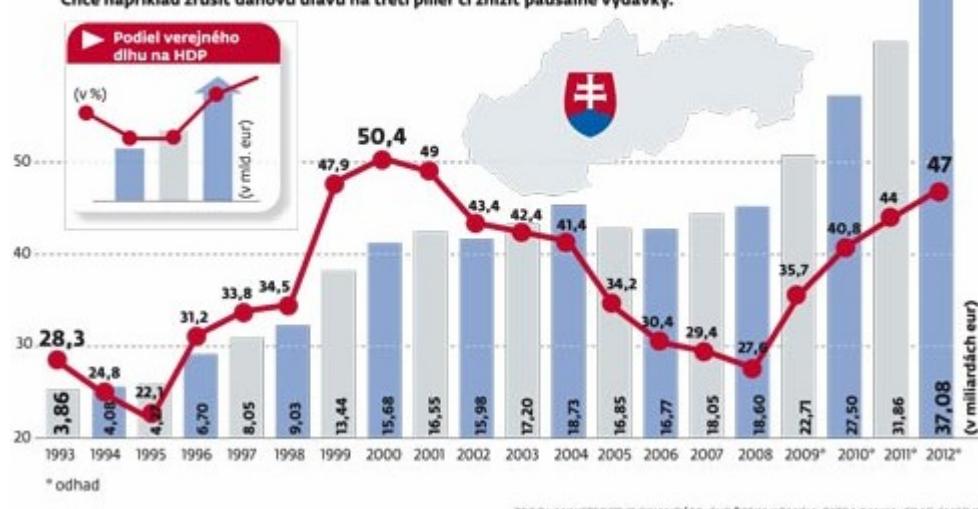
dlhu, s cieľom rozptýliť obavy, že slabé verejné finančie by mohli viest' k národným bankrotom alebo k rozpadu eurozóny.

V roku 2005 EÚ zmenila pravidlá Paktu stability pre odpočítanie nákladov na reformu dôchodkového systému na zníženie sadzieb počas doby piatich rokov od okamihu, keď reforma začala...

Spomínaných deväť krajín požaduje, aby toto pravidlo zostało v platnosti aj nadálej a to bez časového obmedzenia, čiže trvalo. Nemôžeme sa teda čudovať, že prečo podľa grafu denníka SME aj napriek chystanému radikálnemu zdieraniu slovenského národa a jeho šetreniu bude slovenský dlh rást' opäť, Miklošovi tak typicky, závratným tempom. Pozrime sa na ich odhad, odhad ministerstva financií:

Dlh Slovenska rastie, vláda musí šetriť a zvyšovať dane

Verejné finančie sú v kritickom stave. Rozpočtový deficit presiahne tento rok päť miliárd eur, čo je takmer 8 percent HDP. Verejný dlh tak výrazne stúpne. Preto vláda musí rušiť rôzne výnimky z odvodov a daní, čo v skutočnosti znamená, že mnohí podnikatelia aj zamestnanci zaplatia na budúci rok viac daní a odvodov. Chce napríklad zrušiť daňovú úľavu na tretí pilier či znížiť paušálne výdavky.

No vyzerá to tak, že cez nemeckú obranu neprejdeme. Keby to šlo, tak by sa búchali do pŕs, že aký sú šikovní, že ako zastavili naše, pardon ich zadlžovanie, lebo ako som písal, zadlžujú bohatí a chudobní sú tu na to, aby tie dlhy splácali. Tá sekera za 2. pilier nám bude v súvahách pekne svietiť a ten odhad nemusí byť ďaleko od pravdy.

+++++

VENETI SO ZAČETEK SLOVENSKEGA NARODA

Ivan Tomažič

Bennnogasse 21, A-1080 Wien, Austria

Vloga Venetov v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva je najbolj jasna v začetkih in razvoju etnogeneze slovenskega naroda. Ta vloga pride posebno do izraza zaradi pomembnosti slovenskega ozemlja kot povezovalne točke na vse strani, ki so jo Veneti zato izbrali za svoje posebno središče.

Pogled v predzgodovino

Prvo vprašanje je, kdo so bili prebivalci današnje Slovenije in okoliškega ozemlja v predzgodovinski dobi. O njih ve povedati marsikaj arheologija, saj so zapustili precej sledov svoje

materialne kulture, ki pa nam nič ne pove o njihovi etniji. Nomadsko življenje do začetka poljedelstva je pomenilo stalne premike ljudi, ki bi jih zato najprimernejše imenovali kar preprosto Evropejce.

Nekaj več utegnemo zvedeti o jeziku teh Evropejcev zato, ker obstaja v Evropi še en jezik iz tistih davnih časov. To je baskovski jezik. Sam na sebi nam ne bi mogel dosti povedati, ker nihče ne pozna njegovih sprememb v teku tisočletij. Če pa najdemo iste jezikovne elemente še v nekem drugem evropskem jeziku, ki ni imel nobenega stika z baskovskim, razen v dobi skupnega evropskega jezika, lahko sklepamo, da ugotovljene podobnosti razovedajo določene jezikovne elemente tistega prvotnega evropskega jezika. Presenetljive podobnosti z baskovskim jezikom pa najdemo v slovenskem jeziku.⁽¹⁾ Iz tega lahko sklepamo, da je prvotni evropski jezik vseboval slovanske jezikovne elemente. Zato bi ga lahko imenovali protoslovanščina.

Nastanek in razvoj poljedelstva v evropskem prostoru sta pomenila začetek stalne naselitve in s tem tudi počasno razlikovanje v govorici. Pravi pretres med evropskim prebivalstvom pa je prineslo vdiranje kurganskih ljudstev iz ruskih step. Ta ljudstva so prinesla ne samo nove materialne kulture, temveč po vsej verjetnosti tudi jezikovne novosti, ki so dale osnovo za nastajanje tako imenovanih indoевropskih jezikov na podlagi prvotnega evropskega jezika.

Po nastajanju in zamenjavi raznih kultur iz tega obdobja se v Srednji Evropi pojavi okoli 1500 pr. Kr. pomembna lužiška kultura. Njena bogata najdišča pričajo o razvitem družabnem življenju, ki pomeni tudi lasten razvit jezik, s katerim je povezana tudi posebna etnija. To je prva kultura, kateri pripisujejo strokovnjaki neko etnijo. Mnogo pa so razpravljali,⁽²⁾ kakšna naj bi ta bila. Lahko rečemo, da gre za venetsko etnijo s slovanskim jezikom, kar je potrjeno z dejstvom, da je v lužiški kulturi nastala kultura žarnih grobišč, ki se potem pojavlja povsod v zvezi s slovanskim jezikom.

Kultura žarnih grobišč je s svojim širjenjem spremenila duhovno in gospodarsko podobo Evrope. Njeni nosilci, ki jih imenujemo Veneti, so s posebno vnemo širili pomen upepeljevanja pokojnikov za očiščenje vsega zla v človeku, da bi bil tako sposoben za prehod v posmrtno življenje. Istočasno so širili svoje poljedelske pridobitve in trgovske izmenjave, kar je povsod pospeševalo gospodarsko rast. S širjenjem kulture žarnih grobišč je bilo povezano tudi širjenje jezika njenih nosilcev - Venetov, namreč nove ("indoevropske") slovanščine ali pravilneje (slo)venetščine.

Ena od glavnih poti širjenja kulture Žarnih grobišč je bila Jantarska pot. Po njej so Veneti prišli med 1200 in 1000 pr. Kr. na ozemlje današnje Slovenije in še naprej v Italijo ter v območje Vzhodnih Alp. Slovenija je postala njihovo posebno središče, kakor je dokazano z velikim številom žarnih grobišč in s predmeti, ki so bili najdeni v teh grobiščih, ki pričajo o trgovski povezavi tega kraja z baltskim prostorom.⁽³⁾

Da so Veneti prišli s tega središča tudi v Italijo, je potrjeno z dejstvom, da so žarna grobišča v Italiji ugotovljena nekoliko pozneje. Tudi italijanski zgodovinar Giuseppe Sergi je bil prepričan, da so Veneti prišli v Italijo s severa.⁽⁴⁾ Naravna pot pa je peljala skozi Slovenijo.

O prvotnem ljudstvu v naših krajih ne vemo drugega, kot tisto, kar povedo ostanki starejših kultur. Ne more pa biti dvoma, da se je to ljudstvo asimiliralo z močnim pritokom nosilcev kulture žarnih grobišč. To spojitev lahko imenujemo rojstvo slovenskega naroda ali začetek njegove etnije.

(Slo)venetski jezik, ki se je takrat uveljavil v naših krajih, je še vedno skoraj isti jezik, kot ga govorimo dandanes (seveda upoštevajoč spremembe, ki so nastale v tritisočletnem obdobju), kar dokazuje njegova podobnost s sanskrptom, ki je v knjigi VEDA ohranjen še tak, kakršen je bil pred tri tisoč leti. Celo dvojina je ostala samo v teh dveh jezikih in še v lužiškem, ki prav tako kaže na izredno starodavnost.

Če upoštevamo, da so se Veneti začeli naseljevati v naših krajih že okoli 1200 pr. Kr. in da so se odtod tudi selili proti Italiji in na območje Vzhodnih Alp, lahko postavimo leto 1000 pr. Kr. kot nesporno dobo dokončnega izoblikovanja slovenske etnije, ki je segala tudi v sosednjo Italijo in na območje Vzhodnih Alp.

L

Prvo tisočletje pr. Kr.

Iz kulture žarnih grobišč nastanejo nove kulture. Čeprav od prvih stoletij še nimamo pisnih virov, je znano, da so med 1000 in 800 pr. Kr. iz venetske kulture nastale v Evropi nove zelo pomembne kulture: kultura Hallstatt ima svoje ime zaradi številnih najdišč žarnih grobišč v tem kraju. Enako je tudi ime kulture Golasecca (gola seča) nastalo zaradi tamkajšnjega najdišča žarnih grobišč. Etruščanska kultura sloni na kulturi Villanova, ki je venetska kultura z dvokoničnimi žarami. Kultura Este je postala najvažnejše versko, kulturno in gospodarsko središče Venetov, ki je segalo tudi na

ozemlje današnje Slovenije, kakor pričajo številne situle in venetski napisи od Sвете Lucije (Most na Soči) do Negove.

Venetsko prebivalstvo v tem času ni bilo nikjer zamenjano. Zgodovinarji skušajo sicer razlagati kulturo Hallstatt, posebno na slovenskem ozemlju, z raznimi zunanjimi vplivi, vendar morajo priznati, da "so vprašanja etnične pripadnosti nosilcev halštatske kulture na slovenskih tleh zapletena in v glavnem odprta".⁽⁵⁾ To pomeni, da ni nobenih dokazov, da bi bilo prebivalstvo kakorkoli etnično spremenjeno. Obstajalo je torej ljudstvo z isto venetsko etnijo in z enakim slovenskim jezikom.

Delni premiki prebivalstva in novi dotoki so se vedno dogajali, ne da bi to nujno pomenilo nastanek nove etnije. Izreden pretres v venetskih deželah so povzročili Kelti na začetku 4. stol. pr. Kr. Nerešeno pa je vprašanje njihove etnije in njihovega jezika. Nastali so na zahodnem robu kulture Hallstatt, po vsej verjetnosti kot poseben sloj vojščakov, trgovcev in obrtnikov. Z njihovim pojavom je povezana kultura La Tene. Potem ko so prevzeli oblast in si zagotovili zadostno število najemnikov, so vdrli v Francijo in okoli leta 400 pr. Kr. od tod v Padansko nižino, potem še v Španijo in na britanske otroke.

Na slovenskem ozemlju ni bilo Keltov do polovice 3. stol. pr. Kr. Prišli pa so po vsej verjetnosti iz Grčije. Ena od njihovih skupin se je bila namreč na začetku 3. stol. pr. Kr. napotila proti Češki in od tam po Donavi proti Črnemu morju, kjer se jih je nekaj uveljavilo v Mali Aziji (Galati), medtem ko so bili drugi premagani v Grčiji in so se od tam vrnili po Balkanu proti Sloveniji in Noriku.

Posebnost keltskih vpadov je bila v tem, da jim ni šlo za osvojitev kakega ozemlja ali za izpodrivanje domorodnega prebivalstva, temveč preprosto za prevlado in izkoriščanje naravnih bogastev in prebivalcev. Ker se niso nikjer udomačili kot poljedelsko ljudstvo, so po hudih porazih v Italiji, Španiji in Franciji povsod preprosto izginili in se asimilirali z domorodnim prebivalstvom.

Posebno vprašanje je, kaj se je z njimi zgodilo v Sloveniji in v Noriku. Ko so Rimljani zasedali današnja slovenska ozemlja, ne zasledimo o Keltih nobene omembe več. Nekateri vztrajajo pri mnenju, da so bili Karni, Ambisonti, Japodi, Latobiki in Tavrski dejansko Kelti. To pa je nemogoče, ker v takem primeru bi bilo na vsem slovenskem ozemlju avtohtono prebivalstvo keltsko. To pa nasprotuje vsemu, kar vemo o Keltih v naših krajih: kratek čas njihovega bivanja, razmeroma malo ostankov njihove kulture in njihov nenadni izgin. Omenjena imena so označevala le določene neodvisne venetske pokrajine, kakor če danes rečemo Primorska, Kranjska in podobno.

Poseben problem so bili Kelti v Noriku, o katerih so Nemci razvili pravo keltomanijo, da bi zakrili starodavno navzočnost Slovencev. Tudi v Noriku ni bilo dosti Keltov. Zavzeli so večja središča in povezovalne poti, medtem ko na hribovitem ozemlju njihovih sledi skoraj ni. Livij omenja, da se je noriški kralj Cincibilus obrnil na rimski senat v imenu svojih zaveznikov. To pomeni, da so bila v Noriku poleg Keltov s svojim kraljem še druga kraljestva. Livij pravi tudi, da so se Rimljani sporazumevali z Noriki v njihovem jeziku. Ker ni verjetno, da bi se Rimljani učili jezika ljudstev, ki jih niso niti dobro poznali, lahko sklepamo, da so se v imenu Rimjanov sporazumevali Veneti, ki so bili že podrejeni Rimjanom, torej v venetskem jeziku s sogovorniki prav tako venetskega jezika.

Ko so Rimljani zavzeli Norik, ni o Keltih nobene omembe več. Potem pa, ko so Rimljani Norik zapustili in ko so leta 568 odšli tudi Bizantinci, bi morali ponovno priti na površje Kelti. Namesto tega pa beremo v Zgodovini Langobardov o slovenski državi, in to komaj 25 let po odhodu Bizantincev! Kje so Kelti? Kje je njihov jezik? Kje je njihovo kraljestvo? Prav nobenega sledu ni o vsem tem.

S tem je dokazano, da Kelti na slovenskem ozemlju niso nikakor izpodrinili ali asimilirali obstoječega prebivalstva, ki je bilo slej ko prej venetsko,⁽⁶⁾ temveč se nadaljuje tista slovenska etnija, ki je nastala 1000 let pr. Kr.

Slovenska etnija v rimskem obdobju

Najbolj kritično obdobje za marsikatera venetska ljudstva je bil krvavi pohod rimskeih legij, začenši z uničenjem Etruščanov. Venetsko ozemlje od Padske nižine proti Alpam so si Rimljani prisvojili z vedno večjim infiltriranjem svojih kolonij. Srdito pa so se rimskim legijam uprla venetska alpska ljudstva, tudi Karni, Histri, Japodi in drugi. Vendar vse junaštvo posameznih majhnih državic ni moglo ustaviti monolitne vojaške moči Rimskega imperija.

Po doseženi zmagi in zasedbi so Rimljani navadno pustili pri miru domorodno ljudstvo, v kolikor se to ni upiralo, kakor se je zgodilo npr. v Dakiji (Romuniji), kjer se je prebivalstvo dvesto let upiralo do lastne izkrvavitve. Pobite moške so Rimljani nadomestili s svojimi ljudmi. Tako je bila dežela romanizirana, edina na Balkanu. Nekaj podobnega se je dogajalo v Španiji v stoletjih pr. Kr., kjer so se

bili naselili Grki, Feničani, Kartažani in Kelti, poleg obstoječih Iberov, ki so se vsi med seboj bojevali. Dodatno so prišli še Rimljani, katerim so se ti ali oni od omenjenih skupin pridružili, dokler niso Rimljani prevladali nad vsemi in vsiliли svojo kulturo in svoj jezik, razen v nekaterih hribovitih baskovskih pokrajinaх. V Franciji je romanizacija nastala kot posledica popolnega uničenja Keltov, ki so se bili tam še najbolj udomačili, potem pa se poromanili.

Drugje nasilnega romaniziranja ni bilo, temveč je to potekalo po naravni počasni poti, toliko, da je v petsto letih zasedbe venetskih dežel v Italiji romaniziranje komaj doseglo Furlanijo. Rimski cesar Julijan Odpadnik, ki je leta 358 v grškem jeziku opisoval dežele okoli Ogleja, pravi naslednje:

"Dejansko se tu oskrbujejo Mezijci, Panonci in Italiki, ki prebivajo v notranjosti dežele. Mislim, da so jih včasih imenovali Enete; in celo danes, ko Rimljani zasedajo njihova mesta, oni ohranjajo svoje prvotno ime z nekim znakom, ki ga imenujejo ou in ga pogosto uporabljajo namesto bete, po mojem zaradi posebne vrste izgovarjave, ki je lastna njihovemu jeziku."⁽⁷⁾ Iz teh besed je razvidno, da so imeli Veneti še v 4. stoletju svoj jezik in da so Rimljani še vedno zasedali le njihova mesta, medtem ko je bilo podeželje v glavnem še venetsko. Tudi dva furlanska zgodovinarja poročata, da je bil jezik v Furlaniji na podeželju še v zgodnjem srednjem veku slovenski.⁽⁸⁾ Če torej niti Furlanija ni bila še v celoti romanizirana, toliko manj se je to zgodilo v Sloveniji, kjer so se Rimljani srečevali z dodatnimi težavami zaradi svojih državljanjskih vojn in zaradi vedno pogostejših vdorov Hunov, Herulov, Gotov itd.

Še manj lahko govorimo o romaniziranem prebivalstvu v Noriku, ki so ga bili Rimljani zasedli po sporazumu in so zato pustili prebivalcem, da so se še naprej držali svojih navad, jezika in lokalne samouprave. Jasen primer imamo v življenjepisu sv. Severina, ki je enkrat, že po odhodu Rimjanov, poslal dva meniha na potovanje po Noriku, da bi iskala preostale kristjane: "vrnila pa sta se po mnogih mesecih, vesela, da sta srečno ušla barbarom", kakor so Rimljani imenovali drugorodce.⁽⁹⁾

V dobo vdiranja vojaških tolp čez slovensko ozemlje proti Italiji spadajo tako imenovana višinska naselja, kamor naj bi se zateklo romanizirano prebivalstvo. Ni dvoma, da so se ljudje iz teh prehodnih krajev umaknili v varnejša naselja. Kdo pa so bili ti ljudje, vidimo najbolj jasno v primeru Vipavske doline, ki je bila med najbolj ogroženimi in so jo prebivalci zapustili. Ko so dočakali mirnejše čase, so se ljudje vrnili iz Trnovskih gozdov. Kdo pa so bili ti ljudje, če ne Slovenci? Če bi bili to "romanizirani staroselci", bi bila Vipavska dolina že davno italijanska.

Zagovorniki romaniziranih staroselcev v slovenskih krajih navajajo obstoj nekaterih višinskih postojank iz časov med 5. in 6. stoletjem, ki so bile dokazano rimljanske. Teh je v naših krajih natančno šest (Ajdna, Rifnik, Vranje, Kučar, Koriniski-hrib in Tonovcov grad), ki jih podrobno opisuje arheolog Franz Glaser.⁽¹⁰⁾ V resnici pa te postojanke nimajo nobene zveze z višinskimi zatočišči, ker so bile to rimske vojaške postojanke s pridruženimi kolonijami, iz katerih so nadzorovali pomembne kraje, važne poti ali nekatere naprave. Da so bile te postojanke v 6. stol. porušene, je posledica raznih pohodov vojaških tolp, ne pa domnevno prihajajočih Slovanov.

Nepretrganost slovenske etnije

S povedanim je na slovenskem ozemlju dokazana kontinuiteta istega prebivalstva od nastanka slovenske etnije s prihodom nosilcev kulture žarnih grobišč do rimske zasedbe naših krajev in od propada rimskega cesarstva naprej. Nobenega dokaza ni o kaki etnični ali jezikovni spremembji. Kolikor je bilo priseljencev, so se vedno asimilirali v avtohtonem slovenskem prebivalstvu, kakor je dokazano z nepretrganim obstojem slovenskega jezika.

Da je bila kontinuiteta mogoča tudi v času rimske zasedbe, vidimo iz podobnih primerov. Nemška tisočletna nadoblast je imela še večji interes, da bi ponemčila slovenske kraje. Imela je tudi več možnosti, npr. s šolami, ki jih Rimljani niso imeli. In vendar sta se slovenska etnija in slovenski jezik ohranila kljub vsem pritiskom. Tudi baskovski narod in jezik sta se ohranila vsaj na omejenem prostoru, kljub petstoletnemu rimskemu vladanju.

Zanikanje stare slovenske etnije v naših krajih je posledica političnega nasprotovanja in nevoščljivosti tistih, ki slovanskim narodom in še prav posebno slovenskemu ne privoščijo tako pomembne vloge pri nastajanju evropske kulture in zgodovine.

Začelo se je z Enejem Silvijem Piccolominijem, ki je v svoji knjigi De Europa v 15. stoletju posumil, da so Slovani prišli iz Azije. Njegovo misel je pobralj dunajski zgodovinar Wolfgang Lazius in spletel teorijo o preseljevanju narodov, ki so jo potem nemški nacionalisti izrabili proti Slovanom z

dokazovanjem prvotne navzočnosti Germanov v Srednji Evropi. To agresivno politiko je v 19. stoletju zastopala posebno berlinska univerza pod vodstvom arheologa G. Kossine.

Proti teoriji o prihodu Slovanov iz Azije so nastopili češki, poljski in ruski zgodovinarji ter arheologi. Ker nemški kolegi niso bili kos njihovim argumentom, so iznašli novo teorijo, po kateri naj bi vsi Slovani izvirali iz Pripjatskega močvirja v Zakarpatu. To teorijo je Niederle tako popravil, da je postavil začetek Slovanov na območje porečja Visle do Dnjepra, na drugi strani pa do Črnega morja. Po drugi svetovni vojni je Jan Czakanovski premaknil to mejo do Odre in Nise (današnja meja med Nemčijo in Poljsko). S tem popravkom so poljski zgodovinarji soglašali, ker je pomenilo, da so bili Slovani nasledniki lužiške kulture. Tako je teorija o preseljevanju Slovanov izza Karpatja ostala v veljavi samo za Slovence in za južne Slovane, ki so jo tudi sami nekritično sprejeli. Celo Lubor Niederle ima zaradi tega za Slovane le baltiške Venete, ne pa jadranske.

Da bi zgodovinarji na kak način opravičili teorijo o prihodu Slovencev, se sklicujejo predvsem na pismo papeža Gregorja Velikega iz leta 600, ki pravi, da so Slovani "začeli skozi istrska vrata vstopati že v Italijo". Spreglejajo pa, da te besede ("vstopati") nikakor ne pomenijo naseljevanja, temveč da se nanašajo na slovanske najemnike Avarov, ki so nekajkrat z Avari ali sami napadli bizantinske postojanke v Istri, kakor o tem obširnejše poroča Pavel Diakon, in odšli. Enkrat je avarske kralje poslal te najemnike celo v Italijo na pomoč Langobardom pri obleganju Cremon.⁽¹¹⁾ Če bi Slovani res "začeli vstopati v Italijo skozi istrska vrata" v smislu naseljevanja, bi to pomenilo, da so že imeli Istro v svojih rokah. Dejstvo pa je, da so v Istri vladali Bizantinci do leta 787, ko so jo zavzeli Franki.

Dokazi o navzočnosti Slovencev v starem veku

Proti vsem izmišljenim trditvam o prihodu Slovencev ob koncu 6. stoletja pričajo zgodovinska poročila, starodavne sledi slovenskega jezika in venetski napisi.

Od zgodovinskih poročil navajam le dva primera. Prvega najdemo v knjigi gotskega zgodovinarja Jordanesa, ki pravi: "Levo od tega hribovja, kjer poteka meja proti severu, prebiva na velikanskih širjavah številno ljudstvo Venetov. Čeprav se njihova imena menjavajo po njihovih različnih rodovih in bivališčih, se vendar imenujejo predvsem Sklaveni in Anti. Ozemlje Sklavenov (Slovenov) sega od mesta Novietunum in od takoimenovanega Mursianskega jezera do Dnjepra, proti severu pa do Visle."⁽¹²⁾ Lepšega opisa vseh zahodnih Slovanov od Slovencev do Poljakov si ne moremo predstavljaliti, in to že leta 551 z nanašanjem na stanje v letu 490! Novietunum je lahko le znano rimske pristanišče ob Savi, današnje Drnovo pri Krškem. Jezero Mursianum pa je po vsej verjetnosti Blatno jezero, imenovano tako zaradi bližine reke Mure. V tem opisu, kjer zasledimo prvič ime Sloveni (Sklaveni), je važno istovetenje Venetov s Slovani in pa pripomba o različnih imenih, kakor smo jih že omenili na območju Slovenije.

Drugo pomembno zgodovinsko pričevanje najdemo v Zgodovini Langobardov, kjer Pavel Diakon omenja v letih 593 in 595 slovensko državo v Noriku, ki jo dvakrat napadejo Bavarci z roparskim namenom. Država je imenovana "provinca" po langobardski navadi. Gre vsekakor za samostojno deželo, ki je vojaško napadena in v katero vstopi ("introiens") tuja vojska.⁽¹³⁾ Če so Slovenci že takrat imeli tako urejeno in bogato državo, da se je Bavarcem splačalo tvegati življenje za ropanje v njej (drugič so namreč bili pobiti), ni mogoče, da bi Slovenci (ali neki Slovani, kakor pravijo zgodovinarji) komaj prihajali kot nekulturni pritepenci izza Karpatja. Kam pa naj bi nenadoma izginilo že prej obstoječe ljudstvo? To slovensko državo lahko le tako razlagamo, da se je slovensko prebivalstvo Norika leta 568 (torej samih 25 let pred bavarskim napadom) po odhodu Bizantincev osamosvojilo in iz obstoječe lokalne uprave takoj organiziralo državno upravo in obrambo.

Med jezikovnimi sledovi omenjam le nekatera od številnih slovenskih imen, znanih že v rimski dobi, ki nedvoumno pričajo o navzočnosti slovenskega jezika.

Današnje mesto Oderzo je v venetskem napisu zabeleženo kot Oterg. Kaj je to, če ne Otržje, podobno kakor je iz besede trg tudi ime Tergeste s pripono -este (-išče). Na rimskem zemljevinu "Tabula Peutingeriana" najdemo pod Karavankami kraj Saloca, ki je pravilni prepis v latinščino besede Zaloka. Bolj slovenskega imena si ne moremo predstavljalati.

Iz davnih časov je znano ime Drava. Kdo naj bi dal reki to ime, če ne tisti, ki je vedel, kaj pomeni glagol drveti, s katerim je označen nadpovprečno hiter tok te reke, ki jo tudi Piccolomini imenuje "precipiuus Dravus"? V furlanščini je ta beseda ostala iz venetščine kot "trovo", ki pomeni tok. V sanskrtu pa je še izvirna beseda "dravati" (teče).

Tudi imena Triglav ne bi mogli prineseti neki zakarpatski prišleki, ker to ime obstaja tudi pri Polabskih Slovanih z enakim mitološkim pomenom, in še v Bretaniji od tamkajšnjih nekdanjih Venetov.⁽¹⁴⁾

Podobnih imen je na stotine po vsej severni Italiji in v Švici, kamor ni nikoli segala domnevna naselitev Slovanov.

Najvažnejši dokaz, da smo Slovenci potomci nosilcev kulture žarnih grobišč, je slovenski jezik, ki je ohranil presenetljive podobnosti z njihovim prvotnim jezikom, ki je ohranjen še nespremenjen v knjigi VEDA izpred 3000 let. Kljub spremembam živega slovenskega jezika, so ostale še presenetljive podobnosti, ne samo v številnih besedah, temveč tudi v slovnicih, kakor je npr. dvojina. Izredno podobnost slovenskega jezika s sanskrtom potrjujejo tako slovenski kakor indijski jezikoslovci.⁽¹⁵⁾

Slovenski jezik je potrjen kot jezik nosilcev kulture žarnih grobišč v venetskih napisih, ki jih je mogoče vsaj delno razumeti le s pomočjo slovenskega jezika. Venetski napisi so najdragocenejši spomenik naših prednikov iz stoletij pr. Kr., v katerih se še vedno zrcali slovenski jezik in pričajo o nepretrgani navzočnosti slovenskega ljudstva od njegovega nastanka do danes.:

Vzemimo kot dokaz le dva primera venetskih napisov, enega iz Slovenije in enega iz Italije.

Iz Idrije pri Bači je napis na dveh posodah, najdenih v istem grobu. Zanimivost napisa je v tem, da je na obeh posodah isti napis, le z obrnjenim zaporedjem črk. To pomeni, da se lahko bere z obeh strani, vsakokrat s posebnim pomenom. Ker je po branju v obratni smeri zadnja črka (prva pri prvem branju) odveč, je pisana nekoliko stran od teksta. Ena smer napisa na eni posodi pravi:

<u>Tla</u>	<u>h(i)vnah</u>	<u>v</u>	<u>rotah</u>
tle (sem)	poginil (končal)	v (med)	rotitvami

V obratni smeri pa beremo:

<u>hator</u>	<u>v</u>	<u>han</u>	<u>v(i)hal</u>	T
kateri (ki sem)	v	ogenj	vehnil (omahnil)	

V tej smeri je črka T iz prve smeri odveč, zato je v napisu odmaknjena od teksta. Zato tudi na drugi posodi črke T ni. Vse besede, čeprav zelo arhaične, ustrezano še enakim slovenskim besedam, ki nam edine dajo pomen napisu, kakor razlaga Matej Bor v knjigah *Veneti naši davni predniki*⁽¹⁶⁾ in *Slovenci - kdo smo, od kdaj in odkod izviramo?*⁽¹⁷⁾

Med napisi, ki neovrgljivo kažejo na podobnost s slovenščino, so gramatične tablice iz mesteca Este, ki je bilo središče češčenja venetske boginje Reitije in šola pisarjev. Vzemimo npr. tablico Es 25.

Prva vrsta, ki se nadaljuje na ročaju in še naprej v četrti vrsti z zaključkom v skrajno levi vrsti, je nek okvir, v katerem je v dveh vrstah votivni stavek. V vrstah okoli tega stavka so sami soglasniki. Venetologi si belijo glavo, kaj naj bi pomenilo toliko nakopičenih samoglasnikov. Drago Kaplja je prvi opazil v njih slovenske narečne glagole. Pred vsakim glagolom stoji črka L, ki je z nenapisanim polglasnikom ĥ (lħ namesto le) poudarek vsakega glagola, kateremu sledi ponavljanje točno predzadnje črke kot nek odmev. S tem je rešeno vprašanje delitve napisa v besede, ker je vsaka beseda natančno omejena med dvema ponavljajočima se črkama.

Te besede so lahko deležniki:

Prpn (prpnen), šršn (nasršen), zrzn (zrezan), krkn (krknjen), brbn (brbran), grgn (grgran), trtn (trt), drdn (drdran). mrmn (mrmran).

ali pa tudi velelniki:

Prpn (prpni), šršn (šršni), zrzn (zrzni), krkn (krkni), brbn (brbni), grgn (grgni), trtn (trtni), drdn (drdni), mrmn (mrmni).

Vse te besede še vedno ustrezano načinu govorjenja v marsikaterem slovenskemu narečju.

Dve vmesni vrsti sta votivni stavek, ki pomeni:

<u>Šainatej</u>	<u>Reitijai mego</u>	<u>donasto</u>	<u>voltijo</u>	<u>mno</u>
sijajni	Reitiji	jaz	prinašam	za dušo,
<u>sij</u>	<u>uvant</u>			
da bi bila	(zagovorjena)			

Tretji, najvažnejši del tega napisa, ki je akademiku Mateju Boru dal ključ za razumevanje venetskih napisov, je kar petnajst oblik glagola je kat (jokati), ki so skoraj vse še v rabi v slovenskem jeziku. Koliko so se trudili venetologi in naši zgodovinarji, da bi na kak način zmešali te vrste in tako zakrili enake slovenske oblike glagola. Pozabili so celo pri branju na zadnjo vrsto, kakor da je ne bi bilo, saj je prav ta vrsta tista, ki da smisel in pomen zgornjim vrstam z enakimi črkami.

Podrobno razlago napisa na tej tablici glej v knjigah *Veneti naši davni predniki* str. 199-207,⁽¹⁶⁾ in *Slovenci - kdo smo, od kdaj in odkod izviramo?*, str. 59-60.⁽¹⁷⁾

Zaključek.

Prihod Venetov v današnjo Slovenijo med 1200 in 1000 pr. Kr. pomeni začetek slovenske etnije, ki v naslednjem tisočletju ni bila spremenjena. Tudi v rimske dobi ni dokazov, da bi slovensko prebivalstvo izginilo ali bilo romanizirano. Nasprotno, zgodovinska pričevanja in jezikovne sledi dokazujejo nepretrgano nadaljevanje slovenskega jezika in torej slovenskega naroda od začetka do današnjih dni.

Viri

- (1) J. Topolovšek, *Sorodnost baskovskega jezika s slovenščino*, 1894. Glej: (17), str. 19-23.
- (2) J. Filip, *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas*, Tschech. Akad. d. Wiss., Prag 1946, str. 686: Lausitzer Kultur.
- (3) L. Plesničar, *Slovenec*, 24. 1. 1992.
- (4) G. Sergi, *Arii e Italici*, Ed. Fratelli Bocca, Torino 1898; G. Sergi, *Le prime e le più antiche civiltà*, Ed. Fratelli Bocca, Torino 1926.
- (5) P. Štih, V. Simoniti: *Slovenska zgodovina do razsvetlenosti*, Založba Mohorjeva družba, Celovec, in Korotan, Ljubljana, 1996.
- (6) J. Bobbiensis, *Vita S. Columbani*: "Termini Venetiorum, qui et Sclavi dicuntur".
- (7) *Discours de Julien Cesar: Les actions de l'Empereur ou de la royaute*, 17, Les Belles lettres, I, 1ere Partie, Paris 1932, str. 143.
- (8) Furlanski notar Nicoletti (†1596) piše v rokopisu *Costumi e leggi* (glej M. Premrou, *Monumenta Slavenica*, Ljubljana 1919, str. 35): "Il linguaggio slavo era più usato nei villaggi che la favella forlana, allora incolta e di um ingratto suono" (okoli 1420); Furlanski zgodovinar G. F. Palladio de gli Olivi, *Historia della provincia di Friuli*, Udine 1660, II, str. 3-5, piše: "Il linguaggio schiavo nelle ville per l'ordinario si praticava, e l'idioma foroguliese nelle citta haveva l'uso."
- (9) Eugippius, *Vita S. Severini*, XXXVI, Codex 1064 der österr. Nationalbibliothek, Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz 1982.
- (10) F. Glaser, *Frühes Christentum im Alpenraum*, Verlag Styria, Graz, Wien, Köln 1997.
- (11) P. Diakon, *Zgodovina Langobardov*, Založba Obzorja, Maribor 1988, IV/28, IV/40.
- (12) *Jordanis Gotengeschichte*, Phaidin Verlag, Essen. (ISBN 3-88851-076-6)
- (13) P. Diakon, *Zgodovina Langobardov*, Založba Obzorja, Maribor 1988, IV/7.
- (14) A. Ambrozic, *Adieu to Brittany*, Cytera Press, Toronto 1999, str. 87, 103.
- (15) V. Pacheiner, *Ljubljanski Dnevnik*, 25. 8. 1974.
- (16) M. Bor, J. Šavli, I. Tomažič, *Veneti naši davni predniki*, Editiones Veneti Dunaj & ČGP Večer Maribor, Ljubljana 1989.
- (17) I. Tomažič, *Slovenci - kdo smo, od kdaj in odkod izviramo?*, Editiones Veneti, Ljubljana 1999.

Abstract

The first question to be answered is, which language was spoken by the European inhabitants before the arrival of Indo-European languages. Up to now the science has not yet provided an adequate answer. However, in my opinion the solution could be found by comparing the only one remaining language from this ancient time with other languages. Since such a comparison of the Basque language with the Slovenian language provides interesting similarities, it can be concluded that Pre-Indo-European language contained some Slavic elements.

The second question is, how the Indo-European languages originated. Also to this question there is still no adequate answer. The evidence supporting the theory assuming the arrival of Indo-Europeans from somewhere to Europe is still missing. In my opinion the closest to the truth is the theory that new languages were formed on the basis of some primeval European language, similarly as Neo-Latin languages evolved from the Latin language.

Further, one can also claim, that at that time the strongest Lusatian culture absorbed most of the elements of this primeval language and that it was the starting point for later Slavic language. From the Lusatian culture the Urn-field culture evolved and spread all over the Europe. If in fact the Lusatian culture is the birthplace of Slavic language then this language should also be the language of the peoples of Urn-field culture. And in fact it was found that along all the main spreading routes of the Urn-field culture the Slavic languages are

still present or at least their traces. Since the bearers of the Urn-field culture are Veneti, the name abbreviated from the Slo-Veneti (i.e. Sloveneci), their language could be named as Slovenetic or Slovenian language.

In that time the most important route along the Central Europe was the Amber route. Along this route Veneti arrived and settled the Slovenian territory. Numerous Urn-field graveyards are providing evidence for their strong and central settlement in this area. From this central area they continued to spread into Italy and where the unearthed Urn-field graveyards are dated in somewhat later period. Around 8th century B.C. from the Venetic Urn-field culture new cultures began to emerge. In Slovenia the Halstatt culture and the Este culture were present and intermingled. There is no evidence that the ethnic entity and the language of Veneti were altered during this period. The first ingressions into the Venetic area was the invasion of Celts. However due to their limited number (after their defeat in Greece), their relative late arrival (around 250 B.C.), and their relative short time of existence (at the arrival of Romans they already vanished) they could not significantly affect the Venetic ethnic entity. In any way this was also not the intention of the Celtic invasion. Afterwards Roman conquerors succeeded the Celts in Slovenia. Also the presence of Romans did not alter the already existing ethnic entity. The presence of Romans was primarily limited to urbane areas in the cities while in the country the domestic peasants preserved their language and customs, e.g. the cremation of the deceased. The population of Romanized primeval settlers could not be formed during only a few centuries of Roman occupation. The process of Romanization was scarcely effective even in the region of Friaul (Furlania), where still in the early medieval times the existence of the Slovenian language is well documented. Historical documents confirm the existence of Slovenians even in the time of Romans. Jordanes is describing "Slovenes" and historian Paulus Diaconus does not mention a word about the arrival of Slavic people up to the border of Langobards. One should be aware that Paulus Diaconus documented a plenty of details of events this period. However, he does mention the existence of a Slavonic state being invaded by Bavarians in 593 AD and 595 AD, apparently for looting. The dissolution of Roman episcopates after the decline of Roman Empire offers a proof that the domestic peasant population was not Christianized and therefore also could not be Romanized. In the critical times of danger of this period the peasants took shelter in the higher mountain dwellings only to return back later during more calm periods. Those who returned back were Slovenian peasants.

Therefore the ethnogenesis of the Slovenian nation starts with the arrival of the Veneti on the territory of the today's Slovenia 3000 years ago. The archaic nature of the Slovenian language, its similarity to the Sanskrit and similarity to the Venetic inscriptions are witnessing about the continuing evolution of the Slovenian ethnic entity.

+++++

Medved

<http://www.flixy.com/game-of-survival.htm>

+++++

na [SNM TV](#) nájdete aktuálne video

k výstave [Hračky našej Katky](#)

VIDEO: <http://www.snm.sk/?expozicie-a-vystavy-1>

Hračky prvej polovice dvadsiateho storočia sú fascinujúce.

Majú vypracované detaľy a realisticky stvárnujú svoje „dospelé“ predlohy.

Autorka výstavy Vám na videu prezradí viac.

Ďakujeme za Vašu pozornosť.

*V prípade, že nechcete dostávať informácie o nových videách v televízii Slovenského národného múzea,
napište nám prosím odpoveď s jedným slovom v predmete správy: **stopinfo**.*

Zijeme v čase, keď je Cirkev vyzvaná, aby sa stala veriacim spoločenstvom odporu. Musíme pomenúvať veci ich pravými menami. Musíme bojovať proti zlu, ktoré vidíme.
ú prednášku si môžete prečítať TU:<http://azn.naweb.net/preview.php?cisloclanku=2009060010>

Mons. Charles Chaput na Slovensku: „Žiť v pravde: Náboženská sloboda a poslanie katolíkov v novom poriadku sveta“

Preklad.

24. augusta 2010 sa v Spišskej Kapitule začalo XV. sympózium kánonického práva na Slovensku s medzinárodnou účasťou. Úvodný príspevok na tému „Žiť v pravde: Náboženská sloboda a poslanie katolíkov v novom poriadku sveta“ [predniesol arcibiskup Denveru Mons. Charles J. Chaput, O.F.M. Cap.](#) Prinášame plné znenie tejto prednášky:

„Tertulián raz výstižne povedal, že krv mučeníkov je semenom Cirkvi. Dejiny mu dali za pravdu. A Slovensko je ideálnym miestom na to, aby sme si dnes znova pripomenuli jeho slová. Tu aj v iných krajinách strednej a východnej Európy katolíci trpeli 50 i viac rokov pod nacistickými a sovietskymi zločineckými režimami. Poznajú teda skutočnú cenu kresťanského svedectva zo svojej trpkej skúsenosti a tiež – nanešťastie – aj cenu zbabelosti, kolaborácie a sebaklamu zoči-voči zlu.“

Chcel by som začať tým, že mnohí katolíci v Spojených štátach amerických a v západnej Európe dnes jednoducho túto cenu nechápu. A zdá sa, že sa o to ani nesnažia. Výsledkom toho je, že mnohí z nich sú ľahostajní voči procesom v našej krajine, ktoré sociológovia označujú ako „sekularizácia“, no ktoré v praxi zahŕňajú odmietanie kresťanských koreňov a kresťanskej duše našej civilizácie.

Relativizmus je teraz občianskym náboženstvom a verejnou filozofiou Západu. Opäť sa môže zdať, že argumenty pre tento náhľad sú presvedčivé. Na základe pluralizmu moderného sveta sa môže javiť zmysluplné, že spoločnosť chce potvrdiť, že žiadny jednotlivec, ani skupina nemá monopol na pravdu; to, čo jeden človek považuje za dobré a žiaduce, iný nemusí; a preto musia byť všetky kultúry a náboženstvá rešpektované ako rovnako hodnotné.

V praxi však môžeme vidieť, že bez viery v pevné morálne princípy a transcendentné pravdy, sa naše politické inštitúcie a jazyk stanú nástrojmi v službe nového barbarstva.

V mene tolerancie začíname tolerovať najhrubšiu netoleranciu; úcta voči iným kultúram začína diktovať zneuctenie našej vlastnej kultúry; zásada „ži a nechaj žiť“ ospravedlňuje život silných na úkor slabých.

Táto diagnóza nám pomáha pochopiť jednu z hlavných dnešných nespravodlivostí Západu – zločin potratu.

Uvedomujem si, že legalizácia potratu je súčasťou dnešného práva v temer každom štáte na Západe. V niektorých prípadoch táto legalizácia odráža vôľu väčšiny a je presadzovaná zákonnými a demokratickými prostriedkami. Uvedomujem si tiež, že mnohí ľudia, dokonca i v Cirkvi, považujú za divné, že pre katolíkov v Amerike je posvätnosť nenaisteného života stále centrálou téhou ich verejného svedectva.

Dovoľte mi objasniť, prečo som presvedčený, že potrat je klíčovou téhou našej doby.

Po prvé, pretože potrat je tiež o tom, či žijeme v pravde. Právo na život je základom každého iného ľudského práva. Ak toto právo nie je nedotknuteľné, potom žiadne právo nemôže byť garantované.

Alebo, povedané na rovinu: vražda je vražda, bez ohľadu na to, aká malá je obet'.

A tu je ďalšia pravda, ktorú ešte mnohé osoby v Cirkvi plne neuznali: ochrana života pred narodením i hned' po narodení bola ústredným prvkom katolíckej identity už od apoštolských čias.

Znovu opakujem: od najstarších čias Cirkvi „byť katolíkom“ znamená odmietat' sa akýmkol'vek spôsobom podieľať na zločine potratu – či už snahou o potrat, jeho vykonaním, alebo umožnením tohto zločinu svojou činnosťou alebo nečinnosťou v politickej alebo právnej sfére. No znamenalo to ešte viac: Byť katolíkom znamenalo ozývať sa proti všetkému, čo uráža svätosť a dôstojnosť života, ako ju zjavil Ježiš Kristus.

Môj dôvod prečo spomínam potraty je tento: ich rozšírené akceptovanie na Západe nám ukazuje, že bez základu v Bohu alebo vo vyššej pravde sa naše demokratické inštitúcie veľmi ľahko môžu stať zbraňami proti našej vlastnej ľudskej dôstojnosti.

Dovoľte mi zhrnúť, čo som povedal:

Môj prvý bod: myšlienky majú svoje dôsledky. A zlé myšlienky majú zlé dôsledky. Dnes žijeme vo svete, ktorý je pod nadvládou niektorých veľmi deštruktívnych myšlienok. Najhoršia je tá, že muži a ženy môžu žiť tak, akoby na Bohu nezáležalo a akoby Boží Syn nikdy nechodil po tento zemi. Výsledkom takejto nesprávnej predstavy je to, že je napádaná sloboda Cirkvi vykonávať svoje poslanie. Musíme pochopiť, prečo je to tak, a musíme proti tomu niečo urobiť.

Môj druhý bod je prostý: už si nemôžeme dovoliť viesť diskusie o sekularizácii – ktorá v skutočnosti znamená vymazanie kresťanstva z našej kultúrnej pamäte – ako by to bol iba problém intelektuálov. Vytváranie „novej Európy“ a „budúcej Ameriky“ z iných koreňov ako sú reálne fakty našich kresťansky formovaných dejín bude mať škodlivé dôsledky pre každého skutočného veriaceho.

Nesmieme a nemali by sme sa vzdať namáhavej snahy o poctivý dialóg. Práve naopak. Cirkev sa vždy musí usilovať o priateľstvo, nachádzať oblasti na dohodu a cesty k pozitívnym, rozumným argumentom vo verejnom priestore. Ale je hlúpe očakávať vďačnosť, či aspoň rešpekt od predstaviteľov dnešných vládnúcich a kultúrnych tried. Naivná neopatrnosť nie je evanjeliovou cnosťou.

Pokušením každého obdobia Cirkvi boli snahy vychádzať zadobre s cisárom. A to je vonkoncom správne: Písмо nám hovorí, že máme rešpektovať svojich predstaviteľov a modliť sa za nich. Máme mať zdravú lásku ku krajine, ktorú nazývame svojím domovom. No nikdy nemáme dávať cisárovi to, čo patrí Bohu. Najskôr musíme poslúchať Boha; povinnosti voči politickým autoritám sú až na druhom mieste. Nemôžeme spolupracovať so zlom bez toho, aby sa postupne nestalo i naším zlom. Toto je najživšia trpká lekcia 20. storočia. A je to lekcia, z ktorej sme sa – ako dúfam – poučili.

To ma privádza k tretiemu a poslednému dnešnému bodu: žijeme v čase, keď je Cirkev vyzvaná, aby sa stala veriacim spoločenstvom odporu. Musíme pomenúvať veci ich pravými menami. Musíme bojovať proti zlu, ktoré vidíme. A najdôležitejšie je to, že sa nesmieme klamať mysliac si, že keď budeme nasledovať hlasy sekularizmu a odkresťančovania, môžeme akosi veci uľahčiť alebo zmeniť. Iba Pravda môže človeka urobiť slobodným. Preto musíme byť apoštolmi Ježiša Krista a vtelenej Pravdy.

Čo to teda znamená pre nás ako jednotlivých učeníkov? Dovoľte, aby som na záver dal zopár návrhov.

Môj prvý návrh pochádza opäť od významného svedka proti pohanstvu Tretej ríše, Dietricha Bonhoeffera: „Obnova západného sveta spočíva iba v duchovnej obnove Cirkvi, ktorá ju povedie k nasledovaniu vzkrieseného a živého Ježiša Krista.“

Svet naliehavo potrebuje znovuprebudenie Cirkvi v našich činoch a v našom verejnom i súkromnom svedectve. Svet potrebuje každého z nás, aby dospel k hlbšej skúsenosti nášho vzkrieseného Pána, v spoločnosti našich spoluveriacich. Obnova Západu závisí do veľkej miery od našej vernosti Ježišovi Kristovi a jeho Cirkvi.

Musíme skutočne veriť tomu, čo hovoríme, že veríme. Potom to musíme dokázať svedectvom svojho života. Musíme byť tak presvedčení o pravdách Vyznania viery, že sme zapálení pre to, aby sme žili týmito pravdami, milovali a bránili tieto pravdy až do takej miery, že to bude pre nás nepohodlné a spôsobí nám to utrpenie.

Sme vyslancami živého Boha vo svete ktorý smeruje k zabudnutiu na neho. Našou úlohou je urobiť Boha skutočným; byť tvárou jeho lásky; ponúkať mužom a ženám dneška dialóg spásy.

Lekcia 20. storočia spočíva v tom, že neexistuje „lacná“ láska. Boh, v ktorého veríme – ten Boh, ktorý miloval svet tak, že poslal svojho jediného Syna, aby zaň trpel a zomrel – od nás požaduje, aby sme žili rovnako odvážnym, obetavým spôsobom života, aký nám ukázal Ježiš Kristus.

Forma Cirkvi a forma každého kresťanského života má podobu kríža. Naše životy sa musia stať liturgiou, sebaobetovaním, ktoré stelesňuje Božiu lásku a obnovuje svet

Veľkí slovenskí mučeníci minulosti to vedeli. A udržiavalí tieto pravdy živé, keď trpké bremeno nenávisti a totalitného režimu doliehalo na váš ľud. Myslím teraz zvlášť na vašich hrdinských biskupov, blahoslaveného Vasiľa Hopku a Pavla Gojdiča, a na hrdinskú sestru Zdenku Schelingovú.

Musíme si toto nádherné posolstvo sestry Zdenky vziať viac k srdcu:
„Moja obeta, moja svätá omša sa teraz iba začína. Od Pánovho oltára idem k oltáru svojej práce. Všade musím vedieť pokračovať v obeti oltára... Krista musíme vyznávať svojím životom, prinášať mu svoju vôľu ako obetu i krotenie svojich zmyslov a srdca.“

Zvestujme Ježiša Krista so všetkou silou nášho života. A pomáhajme si navzájom, nech to stojí čokoľvek, aby sme – keď budeme skladáť účty nášmu Pánovi – boli pripočítaní medzi verných a odvážnych, a nie zbabelých alebo uhýbavých, alebo takých, ktorí robia kompromisy, až pokým z ich vlastného presvedčenia neostane nič; ani nie medzi takých, ktorí mlčali, keď mali hovoriť tie správne slová v správnom čase. Vďaka. A nech Vás Boh žehná.“

Preklad: Mária Spišiaková

+++++

Lidovky.cz

Carla Bruniová je prostitutka, napsal íránský tisk o první dámě Francie

Íránský státní list Kayhan označil manželku francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho Carlu Bruniovou za prostitutku....

+++++

Zdroj: [Blog prof. Dudy](#)

Vlak si kladie svoje vlasene kolaje. Uz by sme nepotrebovali Bachmacov!

CO POTREBUJU SLOVENSKE ZELEZNICE!

<http://www.flixy.com/train-laying-track.htm>

Severo-Korejske dievca – **gitarova virtuozka**

<http://www.flixy.com/little-north-korean-girl-playing-guitar.htm>

Desatrocne dievca spieva operu

<http://www.flixy.com/jackie-evancho-singer-americas-got-talent.htm>

jedenastrocne dievca spieva

<http://www.flixy.com/bianca-ryan.htm>

Auto na vzduch

<http://www.flixy.com/zero-pollution-automobile.htm>

Inovovana Honda

<http://www.flixy.com/honda-u3-x-personal-mobility-device.htm>

Obchod buducnosti

<http://www.flixy.com/future-shopping.htm>

www.cisco.com/go/experience

multifunkcny mobil

<http://www.flixy.com/sumsing-turbo-3000-cellphone.htm>

Helikoptera na vysokonapatovu inspeku

<http://www.flixy.com/helicopter-cable-inspector.htm>

Klasicka hudba ako komedia

<http://www.flixy.com/classical-music-comedy.htm>

44 americkych prezidentov

<http://www.flixy.com/presidents-morphing.htm>

Podarena svadba

<http://www.flixy.com/wedding-ceremony.htm>

+++++

Malý príklad, ako sa robilo v inej dobe to, čo na iný spôsob pokračuje dnes... v každom čase za každej ideológie za akýchkoľvek pomerov - útok na predstaviteľov slovenskej inteligencie pokúšajúcej sa o príspevok k národnému životu Slovákov.

Zuzana Szatmáry, dcéra J. Špitzena, je ženou roka Európy a vzor demoratky...

JURAJ ŠPITZER: Proti buržoáznemu nacionalizmu a kozmopolitizmu - za vyššiu ideoost' slovenskej literatúry

JURAJ ŠPITZER

Proti buržoáznemu nacionalizmu a kozmopolitizmu – za vyššiu ideoost' slovenskej literatúry

Ideológia buržoázneho nacionalizmu, ktorej nositeľmi boli odhalení nepriatelia robotníckej triedy Clementis, Husák a Novomeský, bola porazená už na IX. zjazde KSS. Súdruh Široký vtedy povedal, že buržoázny nacionalizmus Clementisa, Husáka a Novomeského má svoje korene v činnosti skupiny DAV, ktorej vedúcim bol práve Clementis a z ktorého vyšli Novomeský a Husák.

Rozbor súdr. Širokého na zasadnutí ÚV KSS v apríli r. 1951 ukázal, že príslušníci vlastnej skupiny DAV neboli komunistami, že boli súbežcami, ktorí s robotníckym hnutím nikdy nesplynuli. Ich nevraživý, povýšenecký a intelektuálsky pomer k robotníckej triede vyplýval z úsilia vytvoriť si vlastné centrum inteligencie, ktorej pripisovali vedúcu úlohu v národe, čím znemožňovali, aby pokroková časť inteligencie našla bezvýhradne svoje miesto po boku robotníckej triedy.

Nepochopenie marxizmu-leninizmu, nepriateľský postoj k tejto mohutnej zbrani robotníckej triedy, podceňovanie vedúcej a rozhodujúcej sily robotníckej triedy a jej predvoja, komunistickej strany, v boji proti kapitalizmu, národnostný šovinizmus, cynický, kozmopolitický postoj k vlastnému ľudu, poklonkovanie pred úpadkovou kultúrou kapitalistického západu, nepriateľský pomer k Sovietskemu zväzu a k jeho kultúre – to všetko viedlo davistických súbežcov nevyhnutne k zrade: do služieb americko-anglického imperializmu. Nešlo tu vonkoncom o úchylky a chyby z nevedomosti a politickej neuvedomelosti, ale o súvislú reťaz záškodníckej činnosti, ktorej cieľom bolo vrátiť Slovensko do kapitalizmu, vydať nás ľud napospas koloniálnemu vykorisťovaniu. Vo všetkých zaťažkávacích chvíľach nášho ľudu zrádzali a vrážali nôž do chrbta všetkým úsiliam vymaniť Slovensko z područia kapitalistického útlaku a fašistického jarma, vymaniť Slovensko spod vplyvu nepriateľskej ideológie. Usilovali sa pokrytecky ovládnuť všetky kľúčové miesta, aby vo vhodnej chvíli uskutočnili svoje hnusné sprisahanecké zámery. Svoju záškodnícku činnosť uskutočňovali podľa trockistickej praktiky: zasahovať na najcitolivejších miestach. Na šikmú plochu zrady, po ktorej skízli, usilovali sa strhnúť všetkých,

ktorých svojím vplyvom zasiahli: šírením ideológie buržoázneho nacionalizmu a kozmopolitizmu. Neváhali pri tom použiť i najrozmanitejších metód ideologickým mätením a kapitulantstvom počínajúc, cez sabotáž a záškodníctvo činnosť v Slovenskom národnom povstaní, keď ako agenti slovenskej buržoázie snívali o uchovaní Slovenského štátu v rámci protisovjetskej stredoeurópskej federácie, až k potupnému znemožneniu záchrany vedúcich súdruhov nášho robotníckeho hnutia.

Taký je profil buržoáznych nacionalistov, odhalených vďaka bedlivosti a ostražitosti komunistickej strany, rozdrvených revolučnou păšťou jednotnej československej robotníckej triedy.

Davisti strhli na šikmú plochu úpadku a beznárodného formalizmu časť slovenskej literatúry, odvádzali ju od životodarných prameňov marxizmu-leninizmu a literatúry sovietskej, aby v nej udomácnili rozkladné teórie a protirealistické umenie zahnívajúceho buržoázneho – najmä francúzskeho umenia. Svojou protirealistickou orientáciou znemožňovali, aby sa literatúra stala zbraňou robotníckej triedy...

Davisti sa usilovali pretrhnúť vlasteneckú niť slovenskej realistickej literatúry a viedli vyhľadzovacie ťaženie proti pokrovovým realistickým tradíciam v našej národnej kultúre. Spolu s vtedajšou oficiálnou buržoáznou literatúrou a kritikou mali záporný postoj proti Petrovi Jilemnickému, ktorého dielom začína v slovenskej literatúre rozvoj socialistického realizmu. (...) Proti kozmopolitizmu a formalizmu, intelektuálskemu anarchizmu, kapitulantstvu, dekadencii a zrade, ktorej spojité nádoby na protirealistickej línií umenia predstavujú vo Francúzsku André Gide a celá svorka kapitulantov a zradcov ako Breton, Salvator Dali a pod., v Čechách Teige, Záviš Kalandra a iní – na Slovensku Novomeský, stojí neochvejne Peter Jilemnický ako priekopník socialistického realizmu, ako bojovník proti formalistickému dekadentnému umeniu...

„...emigrant bez vlasti a všade s domovom,

rebriňák bez záprahu na pokraji cesty,

alebo jarným bleskom rozčesnutý strom,

tá hruška v poli s nalomenou šijou,

udalosť neschválna a predsa bez náhod,

cynický svetobežník s tajnou nostalgiou,

večný žid na pobreží babylonských vôd.“

Rýdzi kozmopolitizmus zveršovaný beznárodným „cynickým svetobežníkom“!

Nevera v robotnícku triedu, nevera v Sovietsky zväz, povýšenecký pomer k vlastnému ľudu, chuligánstvo a bohémstvo, beznárodný kozmopolitizmus, estetizovanie nízkosti v človeku, to je Novomeského poézia.

Clementis ako hlásateľ londýnskeho rozhlasu pracoval už ako agent, získaný francúzskou rozviedkou – filiálkou americko-anglického imperializmu.

Pre Husáka bol „Clementis nesporne najvýznamnejšou osobnosťou slovenskej časti československej emigrácie v Anglicku“.

Takto si dávali buržoázni nacionalisti a kozmopoliti navzájom známky z vlastenectva, klaňali sa, obdivovali sa jeden druhému vo svojej zradcovskej praxi a pokryteckej diplomatickej a štátnejkomédii, ktorej cieľom bola reštaurácia kapitalizmu.

Buržoázni nacionalizmus a kozmopolitizmus bol platformou, na ktorej sa mohli stretnúť všetky izmy za tzv. Slovenského štátu v spoločných zborníkoch a v spoločných časopisoch. „Výkyv má široké amplitúdy. Je to v poriadku,“ upokojuje Lukáč. Je to v poriadku, - myslí si Novomeský, „literatúra nesmie byť slúžkou každodenného triedneho boja.“

Bol to Novomeský, ktorý umožňoval zverejňovanie článkov trockistu a špióna Záviša Kalandru v DAVe, propagujúc surrealizmus, a je to Novomeský, teraz už ako kultúrny politik strany, ktorý takto hovorí 27. augusta 1945 v B. Bystrici na zjazde umelcov a vedeckých pracovníkov ako hlásna trúba kozmopolitizmu: „Bez francúzskeho školenia nemožno si vôbec predstaviť naše výtvarníctvo, ako si nemožno predstaviť dôležitú časť našej poézie bez blahodárneho vplyvu francúzskeho básnictva...“ Tu sa Novomeský vrátil k svojím starým úvahám z r. 1936 o Východe a Západe a servíruje svojim poslucháčom túto zmätenú buržoázno-nacionalistickú a kozmopolitickú zlátaninu...: „Východ i Západ, aby sme boli sami čo najinformovanejší, čo najbohatší. Aby nebolo vo svete popudu, ktorý by sme pre seba a po svojom nevyriešili. Východ i Západ, aby sme mohli byť čo najviacej a najlepšie sami, svoji, samými sebou.“

Vďaka našej strane – spolu s odhalením protištátnej činnosti Clementisa a spol. – je porazená na hlavu aj ideológia, ktorú davisti Clementis, Novomeský a Husák hlásali. Treba železnou metlou vymiesť všetko dedičstvo, čo po nich zostalo...

In: Juraj Špitzer: Proti buržoáznemu nacionalizmu a kozmopolitizmu – za vyššiu ideoost' slovenskej literatúry, Slovenský spisovateľ, 1951

P.S. Vladimír Clementis po mučení skončil na šibenici, Gustáva Husáka po mučení odsúdili na doživotie a Ladislava Novomeského po mučení odsúdili na 10 rokov väzenia.

ŽRÁDLOKajínek a jiné ...

události, lidé, podivné náhody, umlčená kniha, choulostivá fakta a předtím vším jen samé

Máte na to žaludek ? ;-)

Pokud chcete být **překvapeni**.... soustřeďte se především na závěr dokumentu.

Když si chcete **zkazit náladu**, tak si to ovšem v klidu prostudujte úplně celé.

Jestli máte slabý žaludek, strach, nebo chcete dál žít relativně klidně v nevědomosti, tak radši... **zahodit!**

Nejprve výňatek dopisu od **JUDr. Janečka** advokáta agrární komory:

"Nechci Vám brát iluze, ale Pokud se však podívám na kvalitu potravin, někdy si říkám, že bych chtěl dát ochutnat svým dětem to, co se tu před těmi dvaceti léty jedlo. Nabídka potravin, které jsou teď v obchodech, je skutečně rozmanitá. Na straně druhé se za touto "rozmanitostí" skrývají jen různé barevné obaly a krabičky, které obsahují prakticky totéž. Mnoho potravin, které bychom si doveleli sami vyrobit, se vozí přes půl Evropy a zátěž exhalacemi a znečištěním životního prostředí je větší, než jejich samotná užitná hodnota a vliv na zdraví.

Do roku 1994 platily v Československu ještě z dob minulého režimu zákonné normy, které nedovolovaly, aby klobásy obsahovaly mouku, aby jogurty obsahovaly škrob atd.

Tyto normy byly zrušeny a v Česku začala doslova džungle. Potraviny jsou dnes samá náhražka.

Například následující :

Kravský tuk je nahrazován tukem rostlinným (sójovým).

Mléko, které je nápadně podobné emulzi na chlazení obráběcích nožů, se nesrazí, nejde z něj udělat domácí jogurt. Ale stojí 8,90 Kč. Nekupte to!

Jogurty nejsou jogurty, je to jogurtová hatlapatla, do které je narván škrob nebo želatina, aby toho bylo víc. Jsou v tom usmrceny mikroorganismy. Ale stojí to 4,90 Kč. Nekupte to!

Sýry nejsou sýry, ale náhražky, v nichž je mléčná bílkovina nahrazena bílkovinou rostlinnou (sója) anebo škroby.

Zmrzliny či šlehačka, ty se též nepotkaly s mlékem, dělá se to všechno z umělých náhražek. I v dražších zmrzlinách, které jsou deklarovány, jako mléčné či dokonce smetanové, je pouze odstředěné mléko a zmrzlina je "zkvalitněna" tukem rostlinným.

Ani kvalita některých tuků zvaných **máslo** není nic oslnivého, je to nastavováno vodou!

Většina **čokolády**, prodávaných v našich obchodech, nejsou čokolády, ale čokoládové imitace plné levných náhražek. Mezi tyto náhražky patří karabový prášek, který se vyrábí ze svatojánského chleba, jímž se ve Středozemí krmí ovce a velbloudi.

České páry jsou dnes z většiny plněny sójou, moukou nebo separátem.

Co je to drůbeží separát?

Z kuřete se vyjmou prsa a stehna, která se prodají zvlášť. Zbytek - tedy kůže, kostra, hlavy i se zobáky, krky, pařaty a vnitřnostmi se rozmixují, přecedí, obarví na červeno a přidávají se do párků a klobás, v případě párků do 40,- Kč za 1kg tvoří se sójou, chemikáliemi, céčky atd. jejich hlavní složku. Kdo kupujete dražší páry a nemáte je přímo z nějaké malé porážky, nejásejte. Tyto molitanové masokostní moučky se dnes přidávají i do dražších párků. Jak jsme však byli ubezpečeni Informačním centrem bezpečnosti potravin, z tvrdého strojního oddělování při výrobě separátu (SOM - strojově oddělené maso) se získá velmi jemná masová pasta složená z částic menších než 1 mm, takže nehrozí žádná újma na zdraví. Akorát, že to žereme!

Pro zajímavost - separáty se vyráběly i dříve, sušily se a používaly se jako krmivo pro dobytek. Toto se vyrábí i dnes. Aby tento světle bledý šurvajs získal pěknou červenou barvu, narve se tam chemie. Pro potlačení nežádoucích pachů ze separátu samozřejmě existují různé chemické sajrajty.

Náhražkové prefabrikáty dnes pronikají i do takových výrobků, které vypadají navenek jako **salámy** či **šunka**.

Ani milovníci **ryby** nemusí být ušetřeni podvodu. Máte rádi kraba? Může se vám stát, že to maso deklarované jako krabí, je z tresek.

Do **chleba** se dnes přidávají pomleté zbytky starého chleba a pečiva, které se předtím neprodalo. Stroje tyto zbytky, (které se dříve dávaly prasatům nebo se prodávaly za nižší cenu jako krmný chleba pro domácí užitkové zvířectvo), semelou a směs je dále upravována. Přidají se speciální směsi s enzymy, pak se míchá těsto atd. atd. a na druhém konci vyjede upečený chleba. Nevadí, že obsahuje sezam nebo mák a nebo lněné semínko. Takové krásné ohnisko civilizačních chorob a alergií. Navíc se neustále snižuje podíl žitné mouky z dřívějších 45% na 20%. **Rohlík** neustále snižuje hmotnost, ale i obsah tuku, (který zajišťoval křupavost), až na polovinu. Z rohlíků se stává gumová hmota, která druhý den ztvrdne a chleba je bez chuti.

Různé bůčky a slanina je dnes vyráběna zejména z přerostlých polských prasat, která mají jinou strukturu masa, než prasata česká, která jsou více masitá a jejich bůčky obsahují více masa. Na polských bůčcích, které se k nám jako přebytky dováží je samé sádlo, ale nekupte to. Je to bílý a bílé maso je přece dietní!

Hovězí maso, které obchodníci kupují od jatek jako maso z krav za pár korun, je prodáváno jako kvalitní maso z mladých býčků.

Kečupy a hořčice nejsou hořčice, je to voda s moukou nebo se škrobem, ve které je s bídou 10% skutečného kečupu nebo skutečného hořčice. Dnes už se na některých "kečuzech" vyskytuje na druhé straně malý název "kečupová" či "rajčatová omáčka." Tyto blivajzy se v regálech tváří jako kečupy, ale viděly rajčata leda tak z rychlíku.

Maso, zejména dovezené, je "nastavováno" vodou, která je do něho injekčně vpravována. Do některých masných výrobků je pro změnu zase injekčně vpravována levná sójová bílkovina. Konzervy obsahují blíže nespecifikovanou hmotu, která nemá s kousky dobrého masa, které

jsme nacházeli v socialistických konzervách, nic společného. Landšmít, který se dřív vyráběl z masa a dal se nakrájený opět nad ohněm, je dnes nedefinovatelný prejt z kůží a šlach slepený obarveným škrobem, který se vám bud' po napíchnutí na klacek rozpadne nebo nad ohněm rozteče. Lečo s klobásou již dávno není ta dobrá zelenina s klobásou, ale to lečo vypadá, jako by už jednou prošlo žaludkem a ta "klobása" je sójová.

Hovězí a vepřové maso ve vlastní šťávě nezřídka obsahuje i polovinu rozmixovaných kuřecích kostí a kůží, které se dříve mlely v kafilérkách na masokostní moučky pro zvířata. Ty "kvalitnější" konzervy obsahují kůže, takže když tato pochoutka na talíři zchladne, lze ji úspěšně použít jako lepidlo.

Prošlé maso ze supermarketů je očištěováno octovou vodou, nakládáno do marinád a podáváno jako specialita k letnímu grilování.

Paštiky a pomazánky jsou nastavovány škrobem, moukou a drůbežími separáty.

Různé **saláty** jsou zakonzervovány tak, aby vydržely, ale skutečnou majonézu viděly leda tak z rychlíku.

Dorty a dezerty jsou vyráběny z náhražek, stejně jako různé **oplatky a tyčinky**. **Sirupy** nejsou vyráběny z ovoce, ale jedná se o vodu z cukrem, ve které je ovocná příchut'.

A **české pivo** se povětšinou změnilo europatoky univerzální chuti vyrobené v systému CKT/HGB, který "přeskakuje" klasické zrání a dokvašování v ležáckém sudu. Univerzální bývají i následky požití těchto chemikálií - rektální zvracení čili sračka. Skalní piváři dnes přecházejí na 11 °pivo, které má aspoň trochu úroveň dřívější desítky.

Některá **šumivá vína** se nedělají tradičním zráním, ale vyrábí se jako sifón. Víno, které má úroveň vín krabicových, se nasytí CO₂ a prodává se v regále jako "šampáň." Vzadu na vinětě se lidé s dobrým zrakem mohou dočíst, že se jedná o perlivé víno."

O nelegálním pančování tvrdého alkoholu raději už nemluvě...

A dalo by se pokračovat...

Pokud si někdo myslí, že když si koupí dražší výrobek, či dokonce výrobek značkový, že je zaručena vyšší kvalita, je na omylu. I značkové výrobky, prodávané v rámci celé Evropy, jsou v Česku vyráběny z náhražkových surovin.

Zmrzlina Magnum, která stojí stejně v Česku i Španělsku, se v EU vyrábí z mléka, v Česku z levnějších rostlinných tuků. Takových a různých dalších šmejdů žereme stále více a více, ale nezoufejme, bude hůř. Podíl výrobků se stále vyšším obsahem náhražek bude růst.

Takové chut'ovky, jako např. "dietní" drůbeží hamburgry, které se skládají z poloviny z drůbežího separátu a z druhé poloviny z vepřových kůží, jsou jen začátkem dalších inovací. Složení výrobků, které se uvádí na jejich obalech, bude psáno stále menšími a menšími písmeny, aby si ho už nemohli přečíst ani ti, co mají zrak v pořádku. Čekají nás doby, kdy budeme doslova "žrát" takové potraviny, jaké známe z francouzského filmu Křídýlko nebo stehýnko, přičemž autoři se budou inspirovat českým filmem „Návštěvníci,, kteří jedli Amarouny.

Zatím jíme potraviny, které vypadají jako tradiční, ovšem jejich náplň je "božská" (jen Bůh ví, co v tom je!).

Samozřejmě, že se dají koupit i dobré potraviny.

Párky, které obsahují maso, jogurty bez želatin a škrobů, křupavé rohlíky, co vydrží do příštího dne, kečupy z rajčat apod. Je to však luxus! Ano, to co bylo za socialismu standardem a normou je dnes luxusem. Stát bohužel dělá v dnešní době na lidech určitou formu podvodu, týkající se jejich spotřebního koše, potažmo životní úrovně. U potravin se sice vychází z jejich hmotnosti, nikoliv však kvality. V Německu si takový bordel výrobci dělat nedovolí. I levné výrobky tam mají svoji úroveň, např. nejlevnější špekáček za 1,45 euro obsahuje 70% masa, v Česku za stejnou cenu koupíte "špekáček," který obsahuje pouze 27% masa.

Česko se v posledních letech stalo popelnicí či odpadkovým košem Evropy."

Autor článku:

JUDr. Jaroslav Janeček

advokát

rozhodce při Hospodářské a Agrární komoře ČR

správce konkurenční podstaty u Obchodního oddělení Městského soudu v Praze

člen Syndikátu novinářů

Advokát zapsaný v ČAK pod č.: 4198

Telefon/Fax: 420 272 705 280

Mobil: 420 602 313 007

A co dál ?

POZOR !

Následuje důležitý AKTUÁLNÍ dovětek na závěr :

Autor tohoto článku **JUDr.Janeček**,

který dokázal přijít mnoha věcem na kloub, rozlousknout spoustu záhad jako policejní rada, jako bývalý šéf pražské kriminálky a později advokát, měl přístup k mnoha dalším zajímavým tajným dokumentům a osobám ... tento muž plný informací bohužel náhle zemřel dne 22.7.2010.

Zemřel nedávno, pár dní před zahájením premiéry filmu KAJÍNEK ...
a nutno podotknout, že tohoto známého českého vězně JUDr. Janeček osobně vyšetřoval ve své funkci kriminalisty MEZI PRVNÍMI.

Zemřel pár dní před zatčením podnikatele Pitra...

Zemřel pár dní před skandálním odhalením tajných agentů v řadách obrany státu...

Zemřel pár dní před plánovaným interwiew s jedním z Kanadských reportérů...

Zemřel ... ale byla to

NÁHODA?

A proč by nemusela být ?

Protože JUDr.Janeček je zároveň autorem knihy **TANEC MEZI PARAGRAFY**.

V této knize se JUDr.Janeček zmiňuje o mnoha velmi zajímavých a choulostivých skutečnostech, ze své kriminalistické a advokátní praxe.

Třeba o tom, co se dozvěděl z prvních výslechů KAJÍNKA, ale píše například i o ohrožení osoby PAPEŽE v ČR, o aférách kolem Berdychova gangu, prokázané pravdy kolem údajného zmlácení Kateřiny Jacques, o různých utajených faktech a mezi nimni třeba i o případu PÁDU STROJE POLSKÉHO LETECTVA, kde předčasně nastiňuje zajímavé myšlenky, které by mohly souviset s posledním LETECKÝM NEŠTĚSTÍM POLSKÉ VLÁDY V KATYNI

Je zvláštní, že právě pár dnů po této polské letecké tragédii, tiše **ZMIZELA** kniha Tanec mezi paragrafy z prodeje !

No jen si zkuste ji sehnat, zkuste se zeptat kdekoli v knihkupectví... Náhle nikde není k dostání a není to vůbec tím, že by byla vyprodána!!! Bylo její umlčení a stažení zase jen nějaká

NÁHODA?

Co ta kniha vlastně obsahuje ?

Jakou myšlenku a informaci do ní JUDr.Janeček zakódoval ?

Čím mohla být jeho osoba, znalost jeho informací a kniha někomu nepohodlná ?

Proč a komu?

Odešel muž, který VĚDĚL PŘÍLIŠ MNOHO...

bývalý kriminalista a advokát, který veřejně promluvil.
A pokud ho někdo navždy umlčel
je možné, aby někdo navždy umlčel ještě i jeho knihu ???!!!

I nás ???

Jak se zdá, podle úvodního článku o jídle, tak zbaštíme kde co...
Zbaštíme někomu i toto všechno bez povšimnutí?

Opravdu už jsme jen to stádo ovcí,
to české prase, které všechno spase ???

Podle prověrených informací vydalo knihu TANEC MEZI PARAGRAFY
nakladatelství AOS Publishing / Email: aospublishing@iol.cz /,
které nemohlo popřít, že by ve svých zásobách ještě několik desítek kusů knihy nemělo.
Po mé žádosti mailem, mi na dobírku sice jednu knihu diskrétně bez protestů zaslalo,
ale na otázku proč ji už pojednou oficiálně nedistribuuje? ... MLČÍ.

NEZDÁ SE VÁM UŽ TOHLE VŠECHNO NĚJAK VÍC NEŽ DIVNÉ ???

A to jste tu knížku ještě ani nečetli... ...tu knížku, o které se mlčí..

+++++
+++++
+++++

Saxafon

<http://www.youtube.com/watch?v=QunDydmioI8>
<http://www.youtube.com/watch?v=F7N5moNItr4&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=CeuOOWjc5YY&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=oDIknAVVB0E&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=oh49N4dhVek&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=JKu4N-1EA6I&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=NdwNI3B0MCU&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=BndcPHgqKrY&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=eccO2VVSFWE>

Billy Vaughn - My Happiness

http://www.youtube.com/watch?v=UQ-s-fH_DJo&feature=related

+++++
+++++
+++++